

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter.

Syftet med lagen är att förenhetliga bestämmelserna om ekodesign för och energimärkning av energianvändande produkter och säkerställa den fria rörligheten av sådana produkter på den inre marknaden. Lagen ska till sin karaktär vara en ramlag. Lagens viktigaste syfte är integrering av miljöaspekter och livscykelräkning i produktdesignfasen. Målet för lagen är att främja hållbar utveckling genom förbättrad energieffektivitet och miljöprestanda och samtidigt försörjningsberedskapen i fråga om energi.

I lagen föreslås bestämmelser om bedömning av överensstämmelse med kraven i fråga om energianvändande produkter och om förfarandet för att påvisa överensstämmelse med kraven, om ett överensstämmelseintyg och om CE-märkning. I lagen föreslås också bestämmelser om marknadsövervakningen av energianvändande produkter genom att föreskriva om Säkerhetsteknikcentralens befogenheter och tillsynsmetoder. Lagen föreslås

också innehålla bestämmelser om tvångsmedel och straff i överträdelsefall.

Lagen föreslås dessutom innehålla bestämmelser om energimärkning och energieffektivitet samt kontrollverksamheten i anslutning därtill. Det föreslås att dessa bestämmelser överförs till den föreslagna lagen från den gällande lagen om anordningars energieffektivitet och de förordningar som getts med stöd av den.

Tillverkaren, dennes auktoriserade representant, importören eller näringsidkaren ska ansvara för att en energianvändande produkt överensstämmer med kraven i den föreslagna lagen.

Lagen ska tillämpas på energianvändande produkter som ska släppas ut på marknaden och tas i bruk.

Genom den föreslagna lagen genomförs direktivet om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energianvändande produkter. Genom den föreslagna lagen upphävs lagen om anordningars energieffektivitet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2009.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis	3
Bestämmelserna om energimärkning	3
Bestämmelserna om energieffektivitet	4
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	4
2.3 Bedömning av nuläget	5
EU:s miljövänliga produktpolitik	6
EU:s klimat- och energieffektivitetsmål	6
Finlands klimat- och energistrategi	7
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
3.1 Om innehållet i EuP-direktivet och genomförandeåtgärderna för olika produktgrupper ..	7
3.2 Målsättning	10
3.3 De viktigaste förslagen	10
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	10
4.1 Allmänt	10
4.2 Ekonomiska konsekvenser	11
Statistik över den finländska produktionen, importen och exporten åren 2000 och 2005	13
4.3 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	13
4.4 Miljökonsekvenser	14
4.5 Samhälleliga konsekvenser	15
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	16
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	16
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	16
DETALJMOTIVERING	17
1 LAGFÖRSLAGET	17
1 kap. Allmänna bestämmelser	17
2 kap. Krav på ekodesign för en energianvändande produkt	17
3 kap. Energianvändande produkters överensstämmelse med kraven	19
4 kap. Krav på energimärkning av en energianvändande produkt	21
5 kap. Besiktningsorgan	23
6 kap. Tillsyn	25
7 kap. Tvångsmedel och påföljder	27
8 kap. Särskilda bestämmelser	28
9 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	28
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER	30
3 IKRAFTTRÄDANDE	30
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	30
LAGFÖRSLAG	32
om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter	32
BILAGA	43
FÖRORDNINGSUTKAST	43
om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter	43

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I propositionen föreslås att det stiftas en ramlag om produktdesignen för och energimärkningen av energianvändande produkter. Lagförslaget har som mål att integrera miljöaspekter och livscykelräkning i produktdesignfasen. Genom produktdesignen ska miljöaspekterna beaktas under samtliga faser i en produkts livscykel, dvs. i råvaruproduktionen, tillverkningen, distributionen, användningen, återanvändningen och avfallshanteringen. Syftet med propositionen är att skapa täckande och logiska rättsliga ramar för kraven som gäller ekologisk design.

Genom den föreslagna lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/32/EG om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energianvändande produkter och om ändring av rådets direktiv 92/42/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/57/EG och 2000/55/EG (nedan EuP-direktivet, i vissa sammanhang även kallat Eco-Design-direktivet).

Den föreslagna ramlagen innehåller inte bindande krav på enskilda energianvändande produkter. Efter det att EuP-direktivet antagits kommer Europeiska gemenskapernas kommission med bistånd av en föreskrivande kommitté att utarbeta särskilda genomförandeåtgärder som gäller kraven på ekodesign för olika produktgrupper. De tekniska krav som produkterna ska uppfylla när de släpps ut på marknaden eller tas i bruk inom Europeiska gemenskapen kommer att definieras närmare i de produktgruppspecifika genomförandeåtgärderna. Kraven i genomförandeåtgärderna kommer att gälla minskning av energiförbrukningen och annan miljöpåverkan under en produkts hela livscykel.

De bestämmelser om energimärkning som ska utfärdas i den föreslagna lagen ingår närmast i kapitlen 4 och 5 i lagförslaget.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Numera regleras energieffektiviteten hos energianvändande produkter genom särskilda bestämmelser. Ur miljösynpunkt handlar dessa endast om en faktor: energiförbrukningen. Finland har dock inte någon nationell lagstiftning om energiförbrukningen under produktens hela livscykel. Eftersom det direktiv som ligger bakom lagen är ett ramdirektiv av ny typ som har ett omfattande tillämpningsområde, kräver det nationella genomförandet av det en helt ny nationell ramlagstiftning.

I syfte att främja energieffektiviteten hos produkter har Europeiska gemenskapen, nedan EG, hittills utfärdat bestämmelser av två slag. Genom energimärkning rangordnas produkterna på grundval av deras energiförbrukning. Genom energieffektivitetskrav fastställs övre gränser för produkternas energiförbrukning.

Bestämmelserna om energimärkning

EG:s bestämmelser om energimärkning har utfärdats genom rådets direktiv 92/75/EEG om märkning och standardiserad konsumentinformation som anger hushållsapparaters förbrukning av energi och andra resurser (energimärkningsdirektivet) samt genom direktiv för genomförande per apparatgrupp. Direktiv har hittills utfärdats för kyl- och frysapparater, tvättmaskiner, torktumlare och kombinerade tvättmaskiner/torktumlare, diskmaskiner, lampor, elektriska ugnar och luftkonditioneringsanordningar. Ett direktiv om varmvattenberedare håller på att utarbetas. Energimärkningsdirektivet täcker förbrukningen av energi i olika former och användningen av andra grundläggande resurser.

Avsikten med energimärkning är att påverka konsumenternas val vid anskaffningen av hushållsapparater. Det ska ges exakta, relevanta och jämförbara uppgifter om den ener-

gi som förbrukas när apparaterna används. Avsikten är att på detta sätt få konsumenterna att föredra apparater som förbrukar mindre energi. Märkningen har påverkat också tillverkarna så att energieffektiviteten hos de apparater som omfattas av energimärkningskravet har ökat betydligt.

Ett energimärke fästs vid de hushållsmaskiner som är till salu, och det visar apparatens energiförbrukning under den tid den används. På en hushållsapparat som säljs på ett detaljförsäljningsställe eller som annars bjuds ut till konsumenterna och som har ställts till påseende ska ett energimärke fästas klart och synligt.

Energimärkningsdirektivet har satts i kraft i Finland genom lagen om anordningars energieffektivitet (1241/1997) och handels- och industriministeriets beslut om energimärkning av hushållsanordningar (1038/1998) som utfärdats med stöd av den. De produktgruppspecifika direktiven har satts i kraft genom handels- och industriministeriets eller miljöministeriets beslut eller förordningar i enlighet med de befogenheter som ministerierna har. Hittills har bestämmelser utfärdats för åtta produktgrupper.

Bestämmelserna om energieffektivitet

Tre EG-direktiv om krav på energieffektivitet har satts i kraft genom lagen om anordningars energieffektivitet.

Rådets direktiv 92/42/EEG om effektivitetskrav för nya värmepannor som eldas med flytande eller gasformigt bränsle (effektivitetskravsdirektivet) har satts i kraft genom miljöministeriets beslut (Effektivitetskrav för pannor, del D7 i Finlands byggbestämmelsesamling, Föreskrifter 1977).

Europaparlamentets och rådets direktiv 96/57/EG om energieffektivitetskrav för elektriska kylskåp och frysar (även i kombination) för hushållsbruk (kyl- och frysapparatsdirektivet) har satts i kraft genom handels- och industriministeriets förordning (854/2000).

Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/55/EG om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör (direktivet om förkopplingsdon) har satts i kraft genom

handels- och industriministeriets förordning (318/2002).

Med stöd av lagen om anordningars energieffektivitet har också utfärdats en förordning om godkännande av besiktningsorgan som avses i lagen om anordningars energieffektivitet (1298/1997).

I kyl- och frysapparatsdirektivet, effektivitetskravsdirektivet och direktivet om förkopplingsdon ställs effektivitetskrav för apparater genom vilka apparater med sämsta energieffektivitet fås bort från marknaden och produktionen.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

Mängden bestämmelser som reglerar produkterna och verksamheten inom el- och elektronikindustrin har ökat betydligt under de senaste åren. Som ett led i genomförandet av Europeiska unionens, nedan EU:s, integrerade produktpolitik (Integrated Product Policy, IPP) har utöver EuP-direktivet ytterligare två andra direktiv antagits år 2003 i syfte att minska den negativa miljöpåverkan av el-apparater och elektroniska apparater och energianvändande produkter. EuP-direktivet stämmer överens med den övriga lagstiftningen i EU och bidrar för sin del till den integrerade produktpolitikens effektivitet.

I Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (*WEEE-direktivet*)¹ har satts som mål att förebygga uppkomsten av avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter och se till att det sker återvinning av sådant avfall i en så stor utsträckning som möjligt. Ett ytterligare mål är att förbättra miljöprestandan hos alla aktörer som berörs under de elektriska och elektroniska produkternas hela livscykel. I direktivet fastställs principen om att tillverkarna har det ekonomiska ansvaret för avfallshantering.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, EGT nr L 37, 13.2.2003.

I WEEE-direktivet har tillverkarna ålagts informationsskyldigheter i anslutning till produkternas miljöprestanda. Tillverkarna uppmantras att beakta miljöaspekterna redan under produktdesignfasen.

I Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/95/EG om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska produkter (*RoHS-direktivet*)² regleras användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska anordningar. I energianvändande produkter används förutom dessa ämnen också en rad andra ämnen vilkas utsläpp ut i miljön borde kontrolleras eller till och med förhindras. I direktivet uppmantras tillverkarna att undersöka möjligheterna att begränsa användningen av dessa ämnen och minska utsläppen av dem under de olika faserna i produktens livscykel. Då man dessutom beaktar den omfattande information som kommer att ges längs hela produktionskedjan till tillverkarna och vidare till slutanvändarna och behandlingsanläggningarna, kommer direktivet att underlätta ett korrekt och snabbt genomförande samt övervakning av begränsningarna gällande användningen av vissa farliga ämnen.

Utöver detta har Europeiska gemenskapens kemikalielagstiftning reviderats. Europeiska gemenskapens s.k. *REACH-förordning*³ trädde i kraft den 1 juni 2007. Målet för Europeiska unionens nya kemikalielagstiftning är att höja nivån på hälso- och miljöskydd samt att upprätthålla konkurrenskraften för den ke-

miska industrin i EU. Genom förordningen skapas ett system för registrering, utvärdering och godkännande av kemikalier (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals, REACH). I REACH-systemet åläggs företag som tillverkar och importerar kemikalier att bedöma de risker som är förknippade med användningen av ämnena och att ge anvisningar för en trygg användning av kemikalierna. Ansvar för att påvisa att kemikalierna är säkra flyttas från myndigheterna över på industrin.

Också EU:s system med miljömärkning syftar till att höja den allmänna miljöprestandan hos produkter av olika slag. Miljömärket⁴ innebär en möjlighet att frivilligt märka produkter som uppfyller mycket höga kvalitets- och miljökrav. Utöver distributionen av information till konsumenterna syftar märkningen dessutom till att påverka produktutvecklingen. De uppgifter som samlas inom ramen för systemet med miljömärkning är nyttiga med tanke på identifieringen av produkternas viktigaste miljöaspekter. Dessutom kan vissa mätningsstandarder som används för bedömning av vissa miljö- och verksamhetsparametrar i anslutning till miljömärkningen utnyttjas också vid tillämpningen av EuP-direktivet.

2.3 Bedömning av nuläget

Det traditionella målet att inverka på utsläppen under produktionsfasen och på produktionsprocessens miljövänlighet har konstaterats vara otillräckligt och delvis också dyrt då syftet är att minska den totala miljöbelastningen. I fråga om miljöskydd håller fokus på att flyttas från hanteringen av produktionsanläggningars processutsläpp till hanteringen av miljöverkningarna av deras material- och energiströmmar.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/95/EG om användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska anordningar, EGT nr L 37, 13.2.2003.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006, av den 18 december 2006, om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG, EUT nr L 396/1, 30.12.2006.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1980/2000, av den 17 juli 2000, om ett reviderat gemenskapsprogram för tilldelning av miljömärke, EGT nr L 237, 21.9.2000.

EU:s miljövänliga produktpolitik

Den miljövänliga eller s.k. integrerade produktpolitiken utgör kärnan i EU:s sjätte miljöhandlingsprogram. Målet för den integrerade miljöpolitiken är att med olika medel minska produkternas miljöpåverkan under deras hela livscykel. Livscykelperspektivet beaktar miljöpåverkan under en produkts eller tjänsts livscykel oberoende av var tillverkningen och miljöbelastningen sker.

Syftet med den integrerade miljöpolitiken är att främja en minskad användning av naturtillgångarna och minska produktionen av avfall samt främja utvecklingen av miljövänligare produkter. Ett viktigt mål är att utveckla sådana integrerade metoder för bedömning av produkternas miljöpåverkan som kan användas vid identifiering och jämförelse av produkter med betydande miljöolägenheter. För att målet ska nås uppmuntras bl.a. aktörerna att inleda diskussion om riktlinjerna för förbättringar.

Miljöeffektiviteten hos varor och tjänster kan ökas bäst genom att miljöaspekterna bedöms och beaktas i alla faser av en produkts livscykel, dvs. i samband med råvaruproduktionen, tillverkningen, distributionen, användningen, återanvändningen och avfallshanteringen. Målet för den miljövänliga produktpolitiken är att designer, tillverkare och förmedlare av produkter i olika branscher, liksom även produktanvändare och aktörer i avfallsbranschen strävar efter att minska produkternas miljöolägenheter under deras livscykel.

De livscykellånga miljöverkningarna av varor och tjänster kan lättast påverkas redan under designfasen eftersom i majoriteten (ca 80 %) av fallen fattas beslut som leder till deras uppkomst redan under designfasen.

I EU:s miljöpolitiska beslutsfattande angående produktion och konsumtion har elektriska och elektroniska produkter ansetts ha betydande miljöverkningar. Dessa är således bland de första produktgrupper på vilka den nya produktrelaterade miljöpolitiska styrningen i form av miljödirektiv tillämpas. De tidigare direktiv som reglerat miljökraven för produkter har fokuserat närmast på regleringen av mängden mätbara utsläpp från produkterna. De nya miljödirektiven täcker

en större helhet, miljöaspekterna på produkt-design, ämnen som används i produkterna och produktionen samt avfallshanteringen av kasserade produkter.

EU:s klimat- och energieffektivitetsmål

Klimatförändringen innebär en stor utmaning, och för att man ska kunna svara på utmaningen krävs världsomspännande och likriktade åtgärder. Europeiska unionen har åtagit sig att ensidigt minska växthusgasutsläppen med 20 procent fram till år 2020 från 1990 års nivå. Om man lyckas komma överens om ett internationellt åtagande angående begränsning av utsläppen är Europeiska unionen beredd att minska växthusgasutsläppen med 30 procent från 1990 års nivå.

Energisparande och ökad energieffektivitet har en viktig roll i uppnåendet av klimatmålen. År 2005 gav kommissionen ut en grönbok om effektivare energitutnyttjande eller hur man kan göra mer med mindre. Utgående från grönboken har kommissionen framlagt en omfattande handlingsplan för energieffektivitet. Europeiska rådet godtog i mars 2007 ett energisparmål som innebär 20 procents energisparande fram till år 2020.

Handlingsplanen för energieffektivitet innehåller en lång rad åtgärder som syftar till att höja energiprestandan hos anordningarna, byggnaderna, transporterna och energiproduktionen. I planen framhävs vikten av att fastställa minimistandarder för energiprestanda för en stor skara maskiner och anordningar liksom också byggnader och energitjänster. I förteckningen över åtgärder nämns genomförandet av EuP-direktivet och utfärdandet av krav på ekodesign med direktivet som underlag, i initialskedet (2007—2009) för 14 prioriterade produktgrupper och senare (2008—2012) för andra produkter.

Andra direktiv som syftar till att höja energiprestandan är direktiv 2002/91/EG om byggnaders energiprestanda samt direktiv 2006/32/EG om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster.

Finlands klimat- och energistrategi

Främjande av energisparandet och effektivare energianvändning har innehaft en nyckelroll i Finlands energipolitik under en längre tid. Enligt regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens andra regering utarbetar regeringen en ny klimat- och energistrategi på lång sikt. I den ingår ett energisparprogram med snävare krav utgående från EG:s mål och de åtaganden som följer av direktivet. Målet är att i det nationella genomförandet utnyttja frivilliga åtgärder, såsom energieffektivitetsavtal, energikartläggningar och bransch- och åtgärdsspecifika program. Genom ovan nämnda medel för energisparande och förbättrad energieffektivitet försöker man för Finlands del främja uppnåendet av klimatmålen, samhällsekonomins konkurrenskraft, sysselsättningen och försörjningstryggheten i fråga om energi.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Om innehållet i EuP-direktivet och genomförandeåtgärderna för olika produktgrupper

Avsikten är att EuP-direktivet sätts i kraft genom den föreslagna lagen om krav på eco-design för och energimärkning av produkter.

Målet att skapa mer enhetliga riktlinjer för de miljörelaterade krav som ska ställas på designen för energianvändande produkter (energy using products, EuP) utgör bakgrunden till EuP-direktivet. Bakom arbetet med direktivet ligger strävan efter ökad energieffektivitet inom EU, åtaganden i anslutning till Kyotoavtalet⁵ att minska växthusgasutsläppen samt målen för det europeiska klimatförändringsprogrammet (European Cli-

mate Change Programme, ECCP). Enligt en uppskattning förbrukar de energianvändande produkterna ca 30 procent av primärenergien inom EU och de svarar för ca 40 procent av koldioxidutsläppen till atmosfären. Eftersom det med hjälp av produktdesign är möjligt att förebygga negativ miljöpåverkan har det ansetts nödvändigt att uppställa mer detaljerade mål för miljövänlig produktdesign.

Direktivet antogs den 6 juli 2005 och publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 22 juli 2005. De lagar, förordningar och administrativa föreskrifter som förutsätts för att direktivet ska kunna följas ska enligt direktivet sättas i kraft före den 11 augusti 2007.

EuP-direktivet har kommit till genom en sammanslagning av två direktivförslag. Som grund till EuP-direktivet ligger förslagen till ett EEE-direktiv (Eco-design and Electrical Electronic Equipment) och ett EER-direktiv (Energy Efficiency Requirements). I slutet av år 2002 beslutade Europeiska gemenskapernas kommission att sammanföra kraven angående energieffektivitet och produktdesign till ett enda direktiv, EuP-direktivet.

Direktivet följer regleringsprinciper enligt den nya metoden (New Approach & Global Approach) bl.a. så att direktivet fastställer endast väsentliga krav och att överensstämmelse med kraven kan påvisas genom tillämpning av harmoniserade standarder. Direktivet bygger dessutom på idén om företag som förmedlare av regleringen varvid de företag som släpper ut produkter på marknaden utövar tillsyn över sina egna leverantörer. Det är första gången som New Approach & Global Approach tillämpas på regleringen om miljöaspekter. EuP-direktivet har redan under beredningsfasen beskrivits som ett nytt genombrott i produktpolitiken och som en viktig insats för hållbar utveckling och en enorm kulturell reform i fråga om miljölagstiftning. EuP-direktivet är ett direktiv vars syfte är att harmonisera bestämmelserna, vilket innebär att medlemsstaterna inte kan avvika från direktivets krav i fråga om det nationella genomförandet.

EuP-direktivet är ett s.k. ramdirektiv vars tillämpningsområde är exceptionellt stort. En stor del av de energianvändande produkter som numera säljs till hushåll, kommersiellt

⁵ Kyotoavtalet har i Finland satts i kraft genom Republikens presidents förordning om sättande i kraft av Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet (55/2005).

eller för industribruk omfattas av EuP-direktivet och tillämpningsområdet täcker också produktkomponenter och underenheter. Också produkter som används för produktion, överföring och mätning av energi omfattas av direktivet. Utanför direktivets tillämpningsområde står transportmedel som omfattas av egna bestämmelser. Direktivet berör direkt eller indirekt flera politik- och rättsområden såsom inre marknaden, produkttillsynen, energin, miljön, byggprodukterna, marknadsföringen och informationen till konsumenterna.

Med stöd av direktivet kommer Europeiska gemenskapernas kommission att utarbeta mer detaljerade genomförandeåtgärder (*implementing measures*) om produktdesignen för olika grupper av energianvändande produkter. EuP-direktivet förpliktar således tillverkarna och importörerna först efter det att en genomförandeåtgärd har utarbetats för produkten i fråga och kraven i den har trätt i kraft. Genomförandeåtgärderna utarbetas av en föreskrivande kommitté som arbetar under ledning av kommissionen och består av representanter för medlemsstaterna. Före behandlingen i den föreskrivande kommittén bereds genomförandeåtgärderna vid ett forum för samråd. I forumet för samråd deltar utöver medlemsstaternas representanter också företrädare för olika intressentgrupper.

I EuP-direktivet specificeras inte de produkter för vilka genomförandeåtgärder utarbetas. I direktivet fastställs grunderna för valet av produkter. Förutsättningar för utarbetande av en genomförandeåtgärd är enligt artikel 15 i direktivet att försäljningen inom EU av produkten som omfattas av en genomförandeåtgärd uppgår till minst 200 000 exemplar per år, produkten har betydande miljöpåverkan och produkten har en betydande potential för förbättring när det gäller miljöpåverkan utan att det medför orimliga kostnader. Kommissionen har upprättat en arbetsplan med en förteckning över produktgrupper för vilka i initialskedet planeras genomförandeåtgärder. Kommissionen har redan beställt förberedande utredningar (*preparatory studies*) för närmare 20 produktgrupper. Syftet med dessa är att utreda om det är nödvändigt att uppställa krav på design för produktgruppen i fråga och hurudana bör

kraven i så fall vara. Utöver dessa produktgrupper finns det förstås en skara energianvändande produkter av olika slag som kan bli aktuella i detta hänseende i ett senare skede. Kommissionen beräknas anta de första genomförandeåtgärderna år 2008. Det tekniska formatet av genomförandeåtgärderna är tills vidare öppet. De kommer att antas antingen i form av kommissionens förordningar eller som direktiv.

De produktgruppspecifika genomförandeåtgärderna kommer att innehålla både allmänna och särskilda miljökrav för produkt-design. De allmänna kraven ska tillämpas delvis obligatoriskt på alla produkter för vilka genomförandeåtgärder utarbetas. I bilaga I till EuP-direktivet ges anvisningar om förfarandet för utarbetandet av genomförandeåtgärder för miljökraven vid produkt-design. Anvisningarna gäller bedömning av miljöpåverkan under produktens livscykel och de parametrar som ska användas till det (del 1), tillverkarnas skyldigheter att tillhandahålla information (del 2) samt tillverkarnas skyldighet att göra en livscykelbedömning av sina produkter. Resultaten av bedömningen presenteras i form av en ekologisk profil (del 3).

Målen för produkt-design ska grunda sig på bedömning av produktens miljöpåverkan under produktens hela livscykel. Resultaten av bedömningen av miljöpåverkan under livscykeln presenteras i form av en ekologisk profil.

För varje produkt uppställs vissa krav på produkt-design eller parametrar som kan användas vid bedömningen av produktens prestanda.

Tillverkaren ska lämna följande uppgifter i anslutning till produkten: tillverkningsprocess, miljöegenskaper som möjliggör jämförelse mellan produkterna, installation, användning och underhåll av produkten samt om avfallshantering.

De specifika miljökraven för produkt-design är kvantitativa och mätbara krav, såsom halter eller kvantitativa begränsningar i energi och vattenförbrukningen i produktens användningsfas. Metoder för att fastställa nivån på de specifika kraven beskrivs i bilaga II till EuP-direktivet.

Studier till stöd för utarbetandet av genomförandeåtgärder pågår för närvarande eller ska inledas för följande produktgrupper:

- Värme- och kombinationspannor (gas-, olje- och eldrivna)
- Varmvattenberedare (gas-, olje- och eldrivna)
- Persondatorer (bordsmodeller, bärbara) och bildskärmar
- Bildbehandlingsapparater: kopieringsapparater, fax, skrivare, scanners, multifunktionsella apparater
- Hemelektronikprodukter: TV-apparater
- Energiförluster för anordningar i redo- och viloläge som avses i EuP-direktivet
- Ackumulatorladdare för reservsystem och externa kraftkällor
- Kontorsbelysning
- Gatubelysning
- Luftkonditionerings- och ventilationsanläggningar för bostäder
- Elmotorer, vattenpumpar, cirkulationspumpar i byggnader, ventilationsfläktar
- Kylskåp och frysboxar avsedda för professionellt bruk, inklusive kylare, vitriner och försäljningsautomater
- Kylskåp och frysboxar för hushållsbruk
- Disk- och tvättmaskiner för hushållsbruk
- Små eldstäder i vilka används fast bränsle
- Torktumlare
- Dammsugare
- Digitalboxar
- Hushållsbelysning

De produktgruppsvisa genomförandeåtgärderna stöds av harmoniserade standarder enligt det s.k. New Approach-tänkandet. Kommissionen gav den 7 januari 2004 standardiseringsorganisationerna (CEN/CENELEC/ETSI) mandat att genomföra ett standardiseringsprogram. För den nationella uppföljningen av de europeiska standarder som ska utarbetas i CEN ansvarar Finlands Standardiseringsförbund SFS rf:s olika branschsammanlutningar enligt sina ansvarsområden. Också tekniska standarder kommer att ha en viktig roll när det gäller att påvisa överensstämmelse med kraven i EuP-direktivet.

Överensstämmelse med kraven i EuP-direktivets genomförandeåtgärder påvisas genom CE-märkning och en skriftlig EG-försäkran om överensstämmelse vilken utfärdas av tillverkaren.

Att en produkt överensstämmer med kraven i genomförandeåtgärden kan påvisas genom harmoniserade standarder. Samma antagande att produkten överensstämmer med kraven uppstår också automatiskt om EU:s miljömärke eller något annat miljömärke används, om kriterierna för miljömärket svarar mot kraven i genomförandeåtgärden.

Dessutom är påvisandet av en produkts överensstämmelse med kraven också förenat med ett krav på nödvändig dokumentation om att tillverkarens process för produktdesign uppfyller kraven enligt genomförandeåtgärderna. Tillverkarna kan i enlighet med EuP-direktivet påvisa att en produkt överensstämmer med kraven i regel antingen genom ett dokumenterat miljöledningssystem eller genom intern designkontroll.

Det dokumenterade miljöledningssystemet ska innehålla delar och förfaranden som gäller produktdesignfunktionen. Om tillverkaren förfogar över ett registrerat miljöledningssystem enligt EMAS-förordningen som omfattar också produktdesignen anses det uppfylla de krav på ett ledningssystem som beskrivs i bilaga V till EuP-direktivet.

I systemet med intern designkontroll säkerställer och försäkrar tillverkaren själv eller någon annan part som släpper ut produkten på marknaden att denna följt de relevanta föreskrifterna enligt genomförandeåtgärden samt utarbetar en teknisk tillverkningsdokumentation genom vilken överensstämmelse med kraven kan påvisas (bilaga IV till EuP-direktivet).

I syfte att påvisa en produkts överensstämmelse med kraven kan av grundad anledning även beslutas om en EG-typkontroll enligt det s.k. modulbeslutet (768/2008/EG) som innehåller vissa relevanta moduler. I dessa förfaranden ingår alltid bedömningar som görs av tredje part innan en produkt kan släppas ut på marknaden.

EuP-direktivet rekommenderar för samtliga produktgruppers del i första hand användning av de två förstnämnda sätten för tillverkaren att påvisa överensstämmelse med kraven.

3.2 Målsättning

Propositionens viktigaste mål är att införliva EuP-direktivet i den nationella lagstiftningen. Det primära målet för EuP-direktivet är att minska energiförbrukningen. Ett ytterligare mål för propositionen är att i likhet med direktivet också minska annan negativ miljöpåverkan av produkterna under deras livscykel genom effektivare användning av material och vatten, minskning av utsläppen, bättre avfallshantering och återvinning.

Kraven i propositionen inriktar sig på produktdesignen och gäller beaktande av produktens miljöpåverkan ur livscykelsynpunkt redan under produktdesignfasen. I fråga om miljövänlig produktdesign beaktas en produkts miljöaspekter redan vid fastställandet av kraven för produkten och under de olika faserna av produktutvecklingen, dvs. redan innan produkten tillverkas och släpps ut på marknaden.

3.3 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter. Den nya lagen föreslås innehålla grundläggande bestämmelser om utsläppande på marknaden och ibruktage av energianvändande produkter. I lagen föreslås bestämmelser om bedömning av produkternas överensstämmelse med kraven, CE-märkning, försäkran om överensstämmelse och presumtion om överensstämmelse. I lagen intas bestämmelser om marknadsövervakningen av de produkter som omfattas av lagens tillämpningsområde. Dessutom ska tillverkare, auktoriserade representanter, näringsidkare och importörer åläggas vissa skyldigheter.

I lagen föreslås dessutom bestämmelser om energimärkning och energiprestanda samt kontrollverksamhet i anslutning därtill. I lagen specificeras besiktningsorganens uppgifter och tillsynsmetoder. Det föreslås att dessa bestämmelser överförs till den föreslagna lagen från den gällande lagen om anordningars energieffektivitet och de förordningar som getts med stöd av den. Med tanke på lagstiftningens enhetlighet är det klarare och mer ändamålsenligt att föreskriva om omständig-

heter av samma typ i en och samma lag. Av denna anledning föreslås att den gällande lagen om anordningars energieffektivitet ska upphävas.

Den nya lagen föreslås också innehålla bestämmelser om tvångsmedel och straff i överträdelsefall.

De bestämmelser som föreslås i propositionen faller inom rikets lagstiftningsbehörighet i enlighet med 18 och 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Allmänt

Den föreslagna nationella lagen för ikraftsättande av EuP-direktivet är en ramlag som utgör ramen för de genomförandeåtgärder som utarbetas senare. Genom den föreslagna ramlagen åläggs tillverkarna inte direkt några rättsliga skyldigheter eller uppställs några direkta krav för tillverkarna. Helhetskonsekvenserna av den föreslagna lagen hänger samman med antalet genomförandeåtgärder som ska utarbetas och innehållet i dessa. I genomförandeåtgärderna preciseras noggrant de krav som riktar sig mot produktgruppen i fråga och de konsekvenser som dessa har. En exakt kvantitativ uppskattning av konsekvenserna är möjlig först i det skede då genomförandeåtgärderna för de olika produktgrupperna har antagits. Konsekvenserna är förutom av åtgärdernas innehåll också beroende av övervakningen av dem. I detta skede sker konsekvensbedömningen således endast indirekt och med angivande av exempel.

Handels- och industriministeriet beställde i januari 2007 två utredningar för att undersöka vilka konsekvenser det direktiv som ska genomföras skulle kunna få. Motiva Oy gjorde en utredning om energieffekterna av genomförandet av EuP-direktivet (2005/32/EG) och Finlands miljöcentral en utredning om EuP-lagens miljökonsekvenser: Bedömning av konsekvenserna av direktivet om fastställande av en ram för krav på ekodesign för energianvändande produkter. Utredningarna har publicerats i handels- och industriministeriets publikationsserie, HIM

publikationer 24/2007, med titeln "EuP-direktiivin ympäristö- ja energiavaikutukset".

4.2 Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna kommer att preciseras genom genomförandeåtgärderna. Då preciseras de krav som riktar sig på produktgruppen i fråga och deras konsekvenser mera i detalj. Genomförandeåtgärderna kommer i sinom tid att ha klara ekonomiska konsekvenser. De ekonomiska konsekvenserna kommer inte att gälla enbart tillverkare utan kommer till vissa delar att förplikta hela design- och tillverkningskedjan samt också importörerna. Eftersom genomförandeåtgärder kommer att utarbetas för flera grupper av energianvändande produkter kommer EuP-direktivets verkningar att utsträcka sig till ett stort antal tillverkare och produkter.

Uppställande av krav på produktdesign är det viktigaste av de medel som ingår i EuP-direktivet. Beaktandet av miljöaspekter kan utgöra en integrerad del av produktdesignen och förbättringar i miljöhänseende kan komplettera övriga krav som uppställs för produkterna. Till att börja med kommer beaktandet av miljöaspekter att i någon mån att öka kostnaderna för produktdesign och informationshantering. För tillverkarna uppstår kostnader bl.a. av ändringar i produkterna, eventuella ändringar i produktionsprocesserna, ökad användning av produktdesign samt av hanteringen av produktinformation. För importörerna medförs kostnader särskilt av hanteringen av produktinformation och kontrollen av att information är korrekt. Men besparingar kan dock förväntas ganska snart bl.a. i och med att användningen av material och energi effektiviseras. Det är särskilt design som underlättar återanvändning och materialåtervinning vilken kommer att minska tillverkarnas kostnader för hanteringen av deras produkter när de är uttjänta. Utöver dessa fördelar finns det också andra ekonomiska vinster att göra, t.ex. ökad acceptans hos kunder (privat, industriell eller i samband med offentlig upphandling) och på finansmarknaderna. Dessa ur tillverkarnas synvinkel positiva faktorer stöder också antagandet att marginalkostnaden för tillverkare för att införa krav på ekodesign inte kommer att

vara särskilt stor. Dessutom kan man förvänta sig att den globala efterfrågan på produkter som är mer avancerade i fråga om energiförbrukning kommer att öka vilket å sin sida förbättrar sådana företags konkurrenskraft i EU som uppfyller kraven på produktdesign. Om liknande krav uppstår utanför EU kan det få positiva effekter också utanför EU.

Situationen kan vara något annorlunda då tillverkarna inte har någon särskild motivation att införa sådana tekniska lösningar som skulle höja produkternas miljöprestanda. Tillverkarna får t.ex. i regel inte någon direkt nytta av att produkternas energiprestanda under användningen höjs utom i det fall att de säljfrämjande åtgärderna och marknadsföringen bland konsumenterna genomförs på ett ändamålsenligt sätt (t.ex. genom märkning av produkter). Detta innebär att kraven på ekodesign för tillverkarnas del i vissa fall medför sanktioner som tillverkaren ska ta i beaktande.

Enligt förslaget kan överensstämmelse med kraven kunna påvisas genom ett miljöledningssystem. Med miljöledningssystem avses antingen en sådan intern designkontroll som föreskrivs i bilaga I till EuP-direktivet, ett ledningssystem som föreskrivs i bilaga II eller ett EMAS-registrerat miljöledningssystem eller ett certifierat miljöledningssystem enligt standarden ISO 14001. För att miljöledningssystemen EMAS eller ISO 14001 ska uppfylla kraven i direktivet krävs att produktdesignfunktionen ingår i dem. Användningen av ett miljöledningssystem medför administrativa kostnader i någon mån men dessa förblir troligtvis lägre än i det fall att överensstämmelse med kraven påvisas utan ett ledningssystem.

Fastställandet av gränsvärden genom särskilda krav på ekodesign i genomförandeåtgärderna kommer att medföra kostnader vilkas storlek beror hur gränsvärdena inriktas och hur snäva de är. Bland direktivets metoder går det lättast att förutspå konsekvenserna av gränsvärden för miljöaspekterna under produktens livscykel, dvs. konsekvenserna av särskilda tvingande miljöbestämmelser. Enligt direktivet bör de kostnader som medförs för industrin och konsumenterna vara skäliga eftersom genomförandeåtgärderna inte får medföra några betydande negativa conse-

kvenser i synnerhet i fråga om produktens prisnivå och livscykelkostnader och inte heller får medföra några betydande negativa konsekvenser för industrins konkurrenskraft.

EuP-direktivet förutsätter att produkterna har en ekologisk profil. Tillverkarna ska samla de uppgifter om miljöaspekterna under de olika faserna i en produkts livscykel som krävs. Detta kan öka tillverkarnas medvetenhet om och förståelse för produkternas miljöpåverkan. Det faktum att man jämför olika designalternativ och strävar efter att nå upp till riktvärdena för en "bra" produkt tvingar tillverkarna att söka efter miljövänliga lösningar av olika slag och kan leda till en ökad kunskap om och förståelse för möjligheterna att förbättra produkterna. I bästa fall kan detta resultera i innovativa miljövänliga lösningar. Samlandet och analysen av uppgifterna medför kostnader. Kostnader åsamkas särskilt i initialskedet eftersom tillverkarna inte nödvändigtvis har någon tidigare erfarenhet av miljöfrågor.

Att använda företagen för förmedling av regleringen och verkställande av styrningen är en av de regleringsinnovationer som EuP-direktivet innehåller. Idén bakom detta är att tillverkaren av en produkt (eller importören eller den som släpper en produkt ut på marknaden) görs ansvarig för att en energianvändande produkt uppfyller kraven i direktivet och i den tillämpliga genomförandeåtgärden. Därvid ligger det i den ansvariga partens, särskilt i tillverkarens intresse, att främja produkternas överensstämmelse med kraven genom att kräva av sina kompanjoner, underleverantörer och leverantörer att de samlar uppgifter och uppfyller kraven. Genom styrningen av produktionskedjan är avsikten vidare att inrikta åtgärderna på det led/skede i produktionskedjan/livscykeln där de största miljöfördelarna kan nås genom förbättringar. En ytterligare fördel är att direktivets verkningar riktar sig i lika stor utsträckning till tillverkningen såväl inom som utanför unionen. Samlandet av uppgifter kräver åtminstone i initialskedet ganska mycket arbete, vid större företag kan det handla om flera, till och med tiotals, årsverken. I övrigt är kostnaderna inte nödvändigtvis särskilt betydande när man har lyckats integrera miljöhänsyn i den normala produktutvecklingsprocessen.

Koordinering av samarbetet längs hela leveranskedjan kräver resurser i viss mån.

Tillräcklig information är en nödvändig förutsättning för att konsumenterna ska kunna träffa miljömedvetna val. EuP-direktivet gör det möjligt att ställa krav på den information om en produkts miljöaspekter som ges till konsumenterna så att konsumenterna utgående från informationen verkligen kan beakta produkternas miljövänlighet när de fattar sina köpbeslut. Dessutom kan man förutsätta att det ska finnas anvisningar som hjälper konsumenterna att använda produkterna på rätt sätt, dvs. på ett ändamålsenligt sätt som är skonsamt mot miljön. Detta medför obetydliga kostnader för företagen. Dessutom kan det gynna företag som redan har vidtagit miljöåtgärder.

Integreringen av miljöhänsyn i produktutvecklingen innebär en så stor utmaning med tanke på uppgiftshanterings- och ledningsprocessen att det är svårt att förutse konsekvenser av större betydelse. För närvarande utgör produktdesignredskapen också ett hinder för en äkta integrering av miljöhänsyn i produktdesignen eftersom redskapen för ekodesign och programvarorna ofta är helt skilda från de egentliga produktdesignredskapen.

Företagen har mycket olika utgångspunkter i detta hänseende. En del företag har redan en längre tid satsat på miljöhänsyn i produktdesignen och ställer sig positiva till miljöaspekterna. När det gäller miljöaspekterna i produktdesignen har de flesta företag blivit aktiva på 1990-talet. Särskilt i fråga om små och medelstora företag kan beaktande av miljöaspekterna i produktdesignen vara något helt nytt, liksom också för de flesta importörer. Satsningen på miljöaspekter kan öppna nya affärsverksamhetsmöjligheter för företagen och förbättra deras konkurrenskraft i förhållande till de företag som inte har möjlighet att göra detta eller som inte kan erbjuda miljövänliga produkter eller tjänster.

Även om EuP-direktivets mål är att uppmuntra företagen till självstyrning och användning av tillverkare och importörer som övervakare av att produkterna överensstämmer med kraven, har bestämmelser om medlemsstaternas rätt att utöva tillsyn över produkternas överensstämmelse med kraven och

vid behov kräva tillgång till dokument som påvisar detta utfärdats i syfte att säkerställa efterlevnaden av direktivet. Nivån på den myndighetstillsyn som sker i samarbete med tillverkarna och importörerna inverkar på längre sikt på hela systemets tillförlitlighet.

Det är mycket sannolikt att integreringen av miljöhänsyn i produktdesign allmänt ökar tillverkarnas förståelse av design- och tillverkningsprocessen samt av leveranskedjan, distributionen och underhållet. Detta skulle kunna leda till produktivitetstillväxt och en kostnadsminskning, som skulle överstiga kostnaderna i initialskedet. Flera fallstudier har redan bekräftat denna hypotes. En sådan process kan anses motsvara beaktandet av kvalitetsaspekterna på 1980-talet: en systematisk och allmän strävan efter höjd kvalitet visade sig inte vara dyr eller svår att anpassa till de övriga produktkraven utan den har utgjort källan till många innovationer och har blivit en fast del av företagets dagliga verksamhet.

Statistik över den finländska produktionen, importen och exporten åren 2000 och 2005

Vad gäller direktivets ekonomiska konsekvenser kan en vägledande uppskattning göras utgående från Statistikcentralens och Tullens statistik. Utgångspunkten för studien utgörs av Statistikcentralens uppgifter om Finlands produktionsstatistik åren 2000 och 2005 över de första tolv produktgrupper som kommer att omfattas av EuP-direktivets tillämpningsområde. På basis av Statistikcentralens uppgifter görs studie av Tullens import- och exportstatistik över motsvarande produktgrupper.

De produktgrupper som avses i direktivet och innehållet i den statistik som erhållits motsvarar inte helt varandra men det går att bilda sig en ganska bra uppfattning om saken utgående från uppgifterna.

De statistiska uppgifter som studeras handlar om eurobelopp, inte om några andra statistiska enheter.

Värdet av produktionen i Finland har varit ungefär lika under de båda åren (2000 och 2005), dvs. 1,84 respektive 1,86 miljarder euro.

Värdet av exporten har ökat tydligt från 0,91 miljarder euro till 1,35 miljarder euro. Också exportländerna har ändrats. År 2000 uppgick värdet av exporten till EU-länderna till 22 miljoner euro, medan det år 2005 uppgick till hela 669 miljoner euro. Exporten till länderna utanför EU har däremot minskat från 887 miljoner euro till 679 miljoner euro.

Dessutom går det att utgående från statistiken visa att värdet av importen har ökat från 1,37 miljarder euro till 1,80 miljarder euro. Värdet av importen från EU-länderna har stigit från 0,91 miljarder euro till 1,21 miljarder euro och värdet av importen från länderna utanför EU från 458 miljoner euro till 591 miljoner euro. Importens struktur har dock inte ändrats. Importen från EU-länderna är ca dubbelt så stor som importen från länderna utanför EU, under båda åren.

Dessutom framgår det att importen från länderna utanför EU sker från klart färre länder än exporten till länderna utanför EU. För vissa produktgruppers del fördelar sig exporten på sannerligen många länder. Importländerna å andra sidan är klart färre till antal. Dessa omfattar t.ex. USA och Kina.

Den totala importen till Finland år 2005 höll ungefär samma storleksklass som produktionen i Finland samma år. År 2000 var den sammanlagda importen litet lägre än produktionen i Finland.

I framtiden ändras situationen fortlöpande eftersom direktivets tillämpningsområde kommer att utsträckas till allt fler produktgrupper. Det är svårt att uppskatta direktivets inverkan på produktionsvolymen i Finland samt på importen och exporten ännu i det skede då propositionen avläts.

4.3 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Den föreslagna ramlagen har konsekvenser för den offentliga förvaltningen och myndigheternas verksamhet. I propositionen föreslås att Säkerhetsteknikcentralen ska ansvara för marknadstillsynen. Säkerhetsteknikcentralen svarar redan nu för marknadstillsynen när det gäller energimärkning och energieffektiviteten hos värmepannor. Den arbetsinsats som krävs för detta är ca 0,4 årsverken. Eftersom antalet produkter som omfattas av den före-

slagna lagens tillämpningsområde är större kommer Säkerhetsteknikcentralens marknadsstillsynsuppgift att bli mer omfattande då helt nya produktgrupper kommer att ingå i den. Redan innan lagen och de produktgruppspecifika genomförandeåtgärderna träder i kraft måste man vara beredd på att ge information och handledning. Det kan uppskattas att en effektiv skötsel av de nya marknadsstillsynsuppgifterna kommer initialt att kräva tilläggsresurser motsvarande åtminstone ett årsverke. Tilläggsresurserna kommer till att börja med vara upptagna av den rådgivning som ges näringslivet men med tiden kommer de i allt högre grad att behövas för tillsyn. Marknadsstillsynen konkretiseras fullt ut först i det skede då de produktgruppspecifika genomförandeåtgärderna träder i kraft. Tillsynsmyndigheten åsamkas kostnader allt eftersom genomförandeåtgärderna börjar tillämpas. Också behovet av personalresurser kommer att öka i takt med godkännandet av genomförandeåtgärder.

På marknadsstillsynens effektivitet inverkar såväl volymen av de resurser som tillsynsmyndigheten förfogar över som företagens aktivitet. I princip är det möjligt att företagen anmäler till myndigheterna brister i andra företags (konkurrenternas och underleverantörernas) produkter i förhållande till kraven i den föreslagna lagen och den tillämpliga genomförandeåtgärden. Det är dock svårt att uppskatta huruvida företagen är beredda att tillgripa så drastiska åtgärder. Det är dock viktigt att tillräckliga resurser anvisas för marknadsstillsyn eftersom bristerna i tillsynen gynnar snyltare. Detta gör att ställningen för de företag som försummar sina förpliktelser förbättras och ställningen för dem som fullgör sina skyldigheter försämras.

I lagförslaget föreslås att miljöministeriet ska godkänna besiktningsorganen. Det är dock inte fråga om att skapa ett nytt system för godkännande eller tillsyn utan det handlar om ett redan existerande system. Majoriteten av de bestämmelser om besiktningsorganen som ingår i lagförslaget finns redan nu i lagen om anordningars energieffektivitet och i den relevanta förordningen.

Beredningen av genomförandeåtgärder för olika produktgrupper vid forumet för samråd och i den föreskrivande kommittén kommer

att ge upphov till mycket extra arbete för tjänstemän vid arbets- och näringsministeriet och miljöministeriet jämfört med nuläget.

4.4 Miljökonsekvenser

Energianvändande produkter påverkar miljön på olika sätt under hela sin livscykel. Miljöpåverkan uppstår i det skede då råvaror bryts eller produceras, ämnena omvandlas till funktionella komponenter eller komponenterna sätts ihop till anordningar. Miljöpåverkan uppstår också i samband med transporter och installation samt funktion under driften. Tillverkningen, användningen och bortskaffningen av energianvändande produkter har inverkningsområden med tanke på naturtillgångarnas tillräcklighet, klimatförändringen samt betydande förurning av luften och uppkomsten av smog. EuP-direktivet omfattar också de skadligaste utsläppen till luften och vatten dragen och hanteringen av farliga ämnen i både produktions- och avfallsskedet.

I motsats till största delen av den traditionella miljöregleringen syftar EuP-ramdirektivet i första hand inte till att på förhand fastställa någon nivå för miljöprestandan. Om genomförandeåtgärderna kommer att innehålla några gränsvärden för miljöaspekter kommer de svagaste produkterna att relativt snabbt försvinna från marknaden varvid miljöpåverkan minskar. Bindande gränsvärden kan också orsaka osäkerhet. Utmaningen i samband med utarbetandet av genomförandeåtgärder är att fastställa eventuella gränsvärden så att dessa inte är för snäva, vilket skulle betyda att nästan ingen lyckas hålla sig till dem, eller för vida, vilket skulle innebära att de utgör hinder för innovationer.

Verkningarna kan också vara globala när tillverkare, underleverantörer och importörer kräver att uppgifter av alla underleverantörer och om produktionskedjan i dess helhet, och beaktar uppgifterna när de gör anskaffningar och sluter avtal. Erfarenheterna av en sådan styrning av produktionskedjan som förutsätts av RoHS-direktivet, som begränsar användningen av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska anordningar, visar till exempel att styrningen av produktionskedjor helt klart fungerar också över gränserna och

utanför det EU-område som regleringen direkt täcker.

Utarbetandet av en ekologisk profil för produkterna såsom EuP-direktivet förutsätter kan också sätta i gång processer som leder till förbättring av miljöprestandan längs hela produktionskedjan. Alla tillverkare längs hela produktionskedjan får samma information om de miljökrav som ställs på produkterna vilket möjliggör en effektiv informationshantering längs produktionskedjan. Företagen i en produktionskedja kan automatiskt lämna information om relevanta saker och fästa uppmärksamhet vid viktiga miljöverkningar.

Produktdesign gör det också möjligt att inrikta åtgärderna och kostnaderna till den fas i produktionskedjan där miljömässiga förbättringar kan åstadkommas på det mest kostnadseffektiva sättet. I initialskedet åsamkar produktdesignen och hanteringen av produktinformation tillverkarna extra kostnader.

Finlands miljöcentral har uppskattat att genomförandeåtgärderna enligt EuP-direktivet i bästa fall kan minska produkternas miljöverkningar i betydlig grad. Beaktandet av miljöaspekter i produktdesignfasen uppmuntrar aktörerna att söka efter nya innovativa och miljövänliga lösningar. En produkts kommande miljöpåverkan bestäms upp till 80 procent i produktdesignfasen, vilket innebär att besparingar både ur miljö- och kostnadssynpunkt kan göras genom en planerad effektivare användning av material och energi.

Motiva Oy har gjort uppskattningar av potentialen för de teknisk-ekonomiska energibesparingar som genomförandet av EuP-direktivet skulle kunna åstadkomma i fråga om några produktgrupper. Uppskattningarna gjordes utgående från den s.k. normala utvecklingen som i mångt och mycket liknar den nuvarande och antagandet att energiprestandan hos nya apparater höjs snabbare till följd av genomförandeåtgärderna enligt EuP-direktivet. För samtliga produktgruppers del gjordes en bedömning att ytterligare besparingar skulle kunna göras jämfört med den normala utvecklingen om de nya apparater som skaffas representerade den bästa tillgängliga tekniken. Detta å sin sida skulle kräva effektivare styrmedel.

Tillräcklig information är en nödvändig förutsättning för att konsumenterna ska kunna träffa miljömedvetna val. I och med EuP-direktivet är det möjligt att lämna konsumenterna information om produkternas miljöaspekter. Dessutom kan man enligt direktivet förutsätta att det ges bruksanvisningar som hjälper konsumenterna att använda produkten på ett ändamålsenligt sätt som är skonsamt mot miljön. Å andra sidan borde redan produkten som sådan lära konsumenten att använda produkten på rätt sätt och en del av anvisningarna borde således finnas i en kort och koncis form på själva produkten.

Det är möjligt att i betydande grad minska energianvändande produkters miljöpåverkan med hjälp av EuP-direktivet och de genomförandeåtgärder som utarbetas med stöd av det. Till detta bidrar å ena sidan eventuella tvingande bestämmelser och å andra sidan en ny produktutvecklingskultur som skapas till följd av ekologisk design och innovationer som förbättrar produkternas ekologiska hållbarhet. I värsta fall kan konsekvenserna bli mängder med extra pappersarbete och uppkomst av sådana nya miljösystem genom vilka direktivets krav formellt uppfylls men som inte medför några större miljöfördelar. Resultatet beror på hur väl man lyckas kombinera de specifika och de allmänna kraven på produktdesign i genomförandeåtgärderna, i hur god tid och i vilken utsträckning tillverkarna och importörerna får kännedom om kraven för att de ska kunna svara mot dem, hur väl tillsynen fungerar och på vilket sätt hela systemet uppmuntrar till miljömässig förbättring av produkterna på frivillig basis.

4.5 Samhälleliga konsekvenser

Syftet med den föreslagna lagen är att integrera miljöaspekterna i produktdesignen. Syftet med lagen är att främja den hållbara utvecklingen samt att skapa enhetliga riktlinjer för vilka slags krav beträffande ekodesign som ska ställas på energianvändande produkter. Propositionen förväntas ha konsekvenser i fråga om människors beteende, värderingar och attityder. Syftet med propositionen är att få tillverkarna att producera och tillverka miljövänliga energianvändande produkter. Konsumenterna ges möjlighet att lättare än

förut jämföra olika produkter och också möjlighet att välja miljövänligare produkter med hjälp av den information som ges dem. I och med att efterfrågan minskar går det att så småningom få sådana produkter som inte har tillverkats miljövänligt bort från marknaden. Propositionen uppskattas inte ha några konsrelaterade konsekvenser.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts vid handels- och industriministeriet (från 1.1.2008 arbets- och näringsministeriet) i samarbete med miljöministeriet. Under beredningen har lagförslaget behandlats också vid möten med intressentgrupper. Vid dessa möten har följande parter varit representerade: Helsingfors handels-högskola, Finlands Standardiseringsförbund SFS, Finlands Näringsliv EK, Sesko ry, Finlands miljöcentral, Teknologiindustrin rf, Tekniska handelsförbundet rf, Säkerhetsteknikcentralen och Motiva Oy.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Handels- och industriministeriet har begärt utlåtanden om utkastet till regeringsproposition av följande remissinstanser: kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, inrikesministeriet, arbetsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Konkurrensverket, Konsumentverket, Energimarknadsverket, Kom-

munikationsverket, Säkerhetsteknikcentralen, Mätteknikcentralen, Elektroniikan tukku-kauppiat r.y, Finsk Energiindustri rf, Förbundet för Finsk Handel SK ry, Elkonsulterna i Finland NSS rf, Finlands Konsultbyråers Förbund SKOL rf., SESKO rf, Elektriska Grossistförbundet i Finland rf, Finlands El-entreprenörsförbund STUL rf, Elenergiförbundet SENER rf, Teknologiateollisuus - Teknologiindustrin ry, Kemiindustrin rf, Talotekniikkaliitto, Teollisuuden Sähkö ja Automaatio ry, Kuluttajat - Konsumenterna r.y, Finlands Näringsliv EK, Finlands Fastighetsförbund rf, Finlands Konsumentförbund, Finlands Kommunförbund rf, Asunto-, toimitilaja rakennuttajaliitto RAKLI ry, Företagarna i Finland rf, Vägverket, Olje- och Gasbranschens Centralförbund rf, Öljy- ja kaasulämmitys Yhdistys ry, SGS FIMKO Oy, Helsingfors Energi, Inspecta Oy, Industrins Kraft Ab, Statens tekniska forskningscentral, Suomen sairaalatekninen yhdistys ry, Sähkölaitteistojen Kunnossapitoyhdistys SÄKPY ry, Tekniska högskolan, Suomen Valotekninen Seura ry, Motiva Oy, Finlands miljöcentral, Tekes, Finlands Standardiseringsförbund SFS, Naturförbundet, Finlands naturskyddsförbund rf och Ålands landskapsregering.

Centrala frågor i utlåtandena var bemyndigandena, termerna i lagen, genomförandeåtgärderna och beaktandet av små och medelstora företag, speciellt i fråga om informeringen.

Arbets- och näringsministeriet fortsatte beredningen av lagförslaget tillsammans med representanter för justitieministeriet och miljöministeriet utifrån remissinstansernas synpunkter. Propositionen har finslipats vid arbets- och näringsministeriet.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslaget**1 kap. Allmänna bestämmelser**

1 §. Lagens syfte. Genom lagen upprättas en ram för att fastställa krav på ekodesign för och energimärkning av energianvändande produkter och för att säkerställa den fria rörligheten av sådana produkter.

Ett ytterligare syfte med lagen är att främja hållbar utveckling genom förbättrad energieffektivitet och miljöprestanda samt försörjningsberedskapen i fråga om energi.

Genom den föreslagna lagen upprättas en ram för att fastställa krav på ekodesign för energianvändande produkter samt genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/32/EG om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energianvändande produkter och om ändring av rådets direktiv 92/42/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/57/EG och 2000/55/EG. Målet med EuP-direktivet är att skapa enhetliga riktlinjer för de miljörelaterade krav som kan uppställas i fråga om designen för energianvändande produkter. Med stöd av direktivet kommer Europeiska gemenskapernas kommission att utarbeta mer detaljerade genomförandeåtgärder om produktdesignen för olika grupper av energianvändande produkter. I den föreslagna lagen intas dessutom i tillämpliga delar bestämmelserna i den gällande lagen om anordningars energieffektivitet (1241/1997) samt förordningen om godkännande av besiktningsorgan som avses i lagen om anordningars energieffektivitet (1298/1997) som utfärdats med stöd av den. Den ovan nämnda förordningen motsvarar inte grundlagens bestämmelser eftersom bestämmelserna om de centrala förpliktelserna har utfärdats på förordningsnivå. Därför är det nödvändigt att ändra lagstiftningen så att den uppfyller kraven i grundlagen.

Det direktiv som nu ska genomföras främjar för sin del integrering av livscykeltankandet i produktdesignen. Livscykeltankandet är en av de grundläggande principerna i den in-

tegrerade produktpolitiken (Integrated Product Policy).

2 §. Lagens tillämpningsområde. Den föreslagna ramlagen ska ha ett omfattande tillämpningsområde. Den föreslagna lagen ska tillämpas på energianvändande produkter som ska släppas ut på marknaden och tas i bruk. Till energianvändande produkter hör t.ex. elmotorer, kontorsbelysning, belysningsystem, konsumtionselektronik och gatubelysning. Tillämpningsområdet ska täcka också de produktdelar som är avsedda att ingå i energianvändande produkter vilka släpps ut på marknaden som separata delar för slutanvändarna och vilkas miljöprestanda kan bedömas skilt. Också produkter som används för produktion, överföring och mätning av energi omfattas av den föreslagna lagen. Tillämpningsområdet har fastställts i mer detalj i 3 § som innehåller definitionen på "energianvändande produkt".

Transportmedel, dvs. fordon som används för transporter av människor eller varor på land, vatten och i luften, ska inte omfattas av lagens tillämpningsområde eftersom transportmedlen redan nu omfattas av talrika bestämmelser och frivilliga åtgärder. Exempel på dessa är den detaljerade lagstiftningen om planering och de frivilliga avtal som gäller koldioxidutsläpp.

3 §. Definitioner. I paragrafen har definitioner på de centrala begreppen i lagen samlats. Definitionerna är delvis desamma som de definitioner som ingår i det direktiv som ska genomföras och i den gällande lagen om anordningars energimärkning.

2 kap. Krav på ekodesign för en energianvändande produkt

4 §. Skyldigheter för tillverkare, auktoriserade representanter, näringsidkare och importörer. Paragrafen innehåller en grundläggande bestämmelse om utsläppande på marknaden eller ibruktage av energianvändande produkter. En energianvändande produkt får släppas ut på marknaden eller tas

i bruk endast om den överensstämmer med kraven i den föreslagna lagen.

Vid utsläppande på marknaden och ibruktagande av energianvändande produkter följs principerna i direktiv enligt den nya metoden och helhetsmetoden som tillämpas inom Europeiska gemenskaperna. Enligt de riktlinjer för genomförandet av direktiv som grundar sig på den nya metoden och helhetsmetoden och som utarbetats av Europeiska gemenskapernas kommission ska en produkt anses ha blivit släppt ut på marknaden i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet då produkten första gången bjuds ut. Detta anses inträffa då produkten överläts för distribution eller användning på marknaden inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Med bestämmelsen åsyftas det första utsläppandet på marknaden av en produkt och den täcker endast nya produkter som har tillverkats inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt nya och begagnade produkter som importeras från tredjeländer. Importerade varor som är avsedda för eget bruk anses ha blivit utsläppta på marknaden då de kommer in i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Med begreppet utsläppande på marknaden åsyftas enskilda produkter och inte produkttyper, oberoende av om produkterna är tillverkade individuellt eller i serier.

Produkten överläts antingen av tillverkaren eller av dennes auktoriserade representant och den överläts till en importör som är etablerad inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller till den som svarar för distributionen av produkten på marknaden inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Tillverkaren eller dennes auktoriserade representant kan överlåta produkten också direkt till slutkonsumenten eller slutanvändaren.

En produkt anses ha blivit överlåtten antingen då överlåtelsen ägt rum fysiskt sett eller då överföring av äganderätten har skett. En produkt kan överlåtas antingen mot ersättning eller vederlagsfritt, och överlåtelsen kan grunda sig på vilken rättslig åtgärd som helst,

t.ex. försäljning, utlåning, uthyrning, leasing eller donation.

Med ibruktagande avses det ögonblick då produkten första gången används av en slutanvändare inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. När en produkt tas i bruk ska den överensstämma med bestämmelserna i direktivet enligt den nya metoden och annan gemenskapslagstiftning.

5 §. Ekodesign för energianvändande produkter. I paragrafen föreslås bestämmelser om den allmänna principen när det gäller ekodesign av energianvändande produkter. Designen ska ha som mål att en hög nivå på miljöskyddet nås genom att energianvändande produkters eventuella miljökonsekvenser minskas under deras hela livscykel.

6 §. Allmänna och specifika krav på ekodesign för energianvändande produkter. Kommissionen utfärdar med stöd av direktivet allmänna och specifika krav på ekodesign för produkter produktgruppsvis. I paragrafen föreskrivs att en energianvändande produkt får släppas ut på marknaden eller tas i bruk endast om den uppfyller de allmänna och specifika kraven på ekodesign. I paragrafen uppräknas de produktgrupper och produkttegenskaper för vilka kommissionen enligt den information som är tillgänglig i saken kommer att fastställa krav som gäller designen. Av de uppräknade produktgrupperna och produkttegenskaperna hör punkterna 1—7 till arbets- och näringsministeriets verksamhetsområde och de byggprodukter som nämns i punkt åtta till miljöministeriets verksamhetsområde. Med en energianvändande byggprodukt avses en byggprodukt som är avsedd att användas som en integrerad del av byggobjektet som t.ex. apparatur för uppvärmning av luft eller vatten samt värme-, ventilations- och klimatanläggningar. I paragrafen föreslås också ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om de allmänna kraven på ekodesign för vissa produktgrupper kan utfärdas genom förordning av statsrådet samt att närmare bestämmelser om de specifika kraven på ekodesign för vissa produktgrupper kan utfärdas genom förordning av ett ministerium. Det är motiverat att föreskriva om kraven genom förordningar av statsrådet och av ministeriet eftersom både de allmänna

och de specifika kraven varierar stort från produktgrupp till produktgrupp. I bilaga I till EuP-direktivet finns bestämmelser om allmänna krav angående ekodesign och i bilaga II om specifika krav angående ekodesign. Av innehållet i bilagorna framgår vilka slags saker de produktgruppspecifika genomförandeåtgärderna kommer att innehålla. De specifika kraven är rent tekniska.

3 kap. Energianvändande produkters överensstämmelse med kraven

7 §. Bedömning av energianvändande produkters överensstämmelse med kraven. Paragrafen föreslås innehålla de grundläggande bestämmelserna om bedömning av överensstämmelse med kraven. Som en allmän regel rekommenderas enligt EuP-direktivet att tillverkaren själv ska göra en bedömning av överensstämmelse med kraven. Enligt 1 mom. ska tillverkaren eller dennes auktoriserade representant, innan en energianvändande produkt släpps ut på marknaden eller tas i bruk, se till att en bedömning av överensstämmelse med kraven görs av produkten för att säkerställa att produkten uppfyller de krav som ställs på den enligt den föreslagna lagen. Tillverkaren eller dennes auktoriserade representant ansvarar för att produkten överensstämmer med kraven.

I 2 mom. finns ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om påvisande av energianvändande produkters överensstämmelse med kraven kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten med detta bemyndigande är att sätta i kraft bilagorna IV och V till EuP-direktivet. Godtagbara förfaranden för bedömning av överensstämmelse enligt ovan nämnda bilagor är förfarandet med intern designkontroll och ett ledningssystem för att påvisa överensstämmelse med kraven. Bedömningen av överensstämmelse med kraven kan dessutom basera sig på något annat, motsvarande förfarande för bedömning av överensstämmelse med kraven t.ex. de moduler som beskrivs i beslut 768/2008/EG. Påvisandet av en produkts överensstämmelse med kraven är förenat med ett krav på nödvändig dokumentation om att tillverkarens process för produktde-

sign uppfyller kraven i genomförandeåtgärderna.

8 §. Försäkran om överensstämmelse. I paragrafen föreskrivs att innan en energianvändande produkt släpps ut på marknaden eller tas i bruk ska en försäkran om att produkten överensstämmer med kraven avges. I en försäkran om överensstämmelse ska tillverkaren eller dennes auktoriserade representant försäkra att den energianvändande produkten motsvarar kraven i den föreslagna lagen. En försäkran om överensstämmelse kan gälla en eller flera produkter.

I 2 mom. föreskrivs att mer detaljerade bestämmelser om innehållet i en försäkran om överensstämmelse ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten med detta bemyndigande är att sätta i kraft bilaga VI till EuP-direktivet.

9 §. CE-märkning. I paragrafen föreslås bestämmelser om CE-märkning. CE-märkning på en produkt innebär en försäkran av den fysiska eller juridiska person som gjort märkningen eller som svarar för att märkningen har fästs på produkten, om att den energianvändande produkten är förenlig med alla bestämmelser som är tillämpliga på den och att den energianvändande produkten har genomgått tillbörliga förfaranden för bedömning av överensstämmelse med kraven. Tillverkaren eller dennes auktoriserade representant inom gemenskapen ska ansvara för att en produkt förses med CE-märkning.

Energianvändande produkter ska förses med CE-märkning innan de släpps ut på marknaden eller tas i bruk.

Produkterna ska förses med CE-märkning på det sätt som föreskrivs i lagen om att vissa produkter skall förses med CE-märkning. Detta motsvarar bilaga III till EuP-direktivet.

Märkningen ska i princip anbringas på den energianvändande produkten. Om detta inte är möjligt ska märkningen göras på förpackningen och de dokument som medföljer produkten. Enligt 3 § i den ovan nämnda lagen ska CE-märkning göras så att märkningen är väl synlig, lättläst och beständig. CE-märkningen anses kunna ge myndigheter och andra parter, såsom distributörer, konsumenter och andra användare, väsentlig och viktig information.

Enligt 5 § i lagen om att vissa produkter skall förses med CE-märkning får en produkt inte förses med en märkning eller text som till sitt innehåll eller sin form lätt kan förväxlas med CE-märkningen eller som kan minska CE-märkningens synlighet eller läsbarhet. Eftersom CE-märkningen är den enda märkning som visar produktens överensstämmelse med kraven är det viktigt att inga andra märken som kan förväxlas med den fästs på produkten.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att om den energianvändande produkten omfattas av tillämpningsområdet för annan lagstiftning med bestämmelser om CE-märkning, ska märkningen ange att produkten även anses överensstämma med dessa andra bestämmelser.

10 §. Presumtion om överensstämmelse. I paragrafen föreslås bestämmelser om när en energianvändande produkt anses överensstämma med kraven. Ett bevis på att en produkt ska anses överensstämma med kraven är att den har försetts med en CE-märkning på det sätt som anges i 9 § i den föreslagna lagen och harmoniserade standarder har tillämpats på produkten eller produkten har tilldelats gemenskapens miljömärke enligt förordningen om ett reviderat gemenskapsprogram för tilldelning av miljömärke⁶. Detta förutsätter dock att miljömärkningen överensstämmer med kraven på ekodesign.

EU:s miljömärke tilldelas produkter med mycket hög miljöprestanda. Kriterierna för tilldelning av EU:s miljömärke fastställs på EU-nivå genom institutionella avtal. Dessa avtal garanterar att kraven är tydliga, att lämpliga analyser görs samt att intressegrupper får möjlighet att komma till tals.

De europeiska konsumenterna kan genom det europeiska systemet med miljömärke lätt identifiera produkter som är officiellt godkända som miljövänliga produkter. Tillverkarna å sin sida kan genom miljömärkningen lätt visa sina kunder att deras produkter belastar miljön i mindre utsträckning än vanligt. De produkter som tilldelats miljömärke

antas således överensstämma med kraven på ekodesign enligt denna ramlag, om kravet i fråga ingår i kriterierna för beviljande av märket.

Enligt 3 punkten kan Europeiska gemenskapernas kommission genom ett s.k. komitologiförfarande fatta beslut om att andra miljömärken, vilkas kriterier motsvarar kriterierna för gemenskapens miljömärke och vilka överensstämmer med kraven på ekodesign i fråga om den tillämpliga produktgruppen, anses överensstämma med kraven.

Kraven i fråga om det nordiska miljömärket Svanen som numera används i Finland baserar sig på livscykelräkning och energieffektivitet. En förutsättning för att miljömärket Svanen skulle överensstämma med kraven enligt EuP-direktivet skulle vara att märkningen i fråga ges ett godkännande enligt EU:s program för kvalitetsmärkning av produkter.

11 §. Undantag från kraven. Enligt paragrafen får en energianvändande produkt ställas ut eller demonstreras på en mässa, utställning eller annan liknande tillställning fastän den energianvändande produkten inte överensstämmer med kraven i den föreslagna lagen, om man på ett synligt sätt anger att den energianvändande produkten inte får släppas ut på marknaden eller tas i bruk innan den bragts i överensstämmelse med kraven.

12 §. Skyldighet att lämna uppgifter om komponenter och underenheter. I paragrafen föreslås bestämmelser om skyldigheterna för en tillverkare eller dennes auktoriserade representant som släpper ut komponenter och underenheter på marknaden eller tillhandahåller dem för att tas i bruk. Enligt paragrafen ska de lämna tillverkaren av en energianvändande produkt relevanta uppgifter om komponenternas eller underenheternas materialsammansättning och om användningen av energi, material eller andra resurser, om detta är av betydelse för ekodesignen. Uppgifterna kan vara nödvändiga för att tillverkaren av slutprodukten kan fastställa en ekologisk profil för produkten i fråga.

Närmare bestämmelser om informations-skyldigheten ska enligt förslaget kunna utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §. Bevarande och framläggande av uppgifter. I 1 mom. föreskrivs att tillverkaren

⁶ Europarådets och parlamentets förordning (EG) nr 1980/2000, av den 17 juli 2000, om ett reviderat gemenskapsprogram för tilldelning av miljömärke, (EGT nr L 237, 21.9.2000, s.1).

eller dennes auktoriserade representant ska hålla de dokument som anknyter till bedömningen av överensstämmelse med kraven för en energianvändande produkt och den försäkran om överensstämmelse med kraven som avgivits tillgänglig för kontroll under tio år räknat från den dag att den energianvändande produkten slutade tillverkas. Dokumenten ska ställas till tillsynsmyndighetens förfogande inom tio dagar från den dag då en begäran om detta har tagits emot.

Om tillverkaren inte är etablerad inom Europeiska gemenskapen och inte har en auktoriserad representant ska importören eller näringsidkaren bevara försäkran om produktens överensstämmelse med kraven och de tekniska dokumenten.

14 §. Information till konsumenterna. Enligt paragrafen ska näringsidkaren i enlighet med genomförandeåtgärden för produktgruppen i fråga se till att konsumenterna har tillgång till information om en hållbar användning av den energianvändande produkten och vid behov också om den energianvändande produktens ekologiska profil och fördelarna med ekodesign.

Det bör dessutom noteras att enligt generalklausulen i 2 kap. 1 § i konsumentskyddslagen (38/1978) ska marknadsföring, vari ej ingår uppgifter, som är av behovet påkallade med hänsyn till konsumenternas hälsa eller ekonomiska trygghet, alltid anses otillbörlig.

Enligt 2 mom. kan närmare bestämmelser om den information som enligt i 1 mom. ska lämnas konsumenterna utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap. Krav på energimärkning av en energianvändande produkt

I 4 kap. har samlats de bestämmelser om energimärkning av energianvändande produkter som inte är förenliga med dem som gäller kraven på ekodesign för energianvändande produkter.

15 §. Energimärkning av energianvändande produkter. I paragrafen definieras vad som avses med energimärkning. Det viktigaste med en energimärkning är att uppgifter om en apparats energiförbrukning lämnas men uppgifter kan lämnas också t.ex. om en

tvättmaskins vattenförbrukning eller centrifugeffekt eller en frysbox frysningseffekt.

Tills vidare gäller skyldigheten att energimärka produkter en grupp hushållsapparater till vilka räknas också sådana produkter som varmvattenberedare och ventilationsanläggningar som är byggprodukter. Inom de närmaste åren kan den obligatoriska energimärkningen komma att omfatta också andra produkter, t.ex. hemelektronik och produkter som inte används i hushåll.

Enligt gällande rambestämmelser omfattas följande produktgrupper av kravet angående energimärkning:

- 1) kylskåp, frysar och kombinationer av dessa,
- 2) tvättmaskiner,
- 3) torktumlare,
- 4) kombinerade tvättmaskiner/torktumlare,
- 5) diskmaskiner,
- 6) ugnar,
- 7) varmvattenberedare,
- 8) ljuskällor samt
- 9) luftkonditioneringsanläggningar.

EG:s kommission har utfärdat direktiv och handels- och industriministeriet eller miljöministeriet nationella bestämmelser om ovan nämnda produktgrupper med undantag av varmvattenberedare. Ett direktiv om energimärkning av varmvattenberedare håller på att beredas.

I lagen föreslås inte någon förteckning över de produktgrupper som omfattas av märkningsskyldigheten. Enligt 2 § ska lagen tillämpas på energianvändande produkter. Enligt paragrafen ska kravet på energimärkning gälla hushållsanordningar, byggprodukter eller andra energianvändande produkter. Bestämmelserna ska sättas i kraft nationellt vid behov i den takt som genomförandet av EG:s regelverk förutsätter. Detta skulle vara ett smidigt tillvägagångssätt och innebära att lagen inte behöver ändras om nya grupper av anläggningar kommer att omfattas av energimärkning.

Direktivet om energimärkning förväntas bli reviderat inom de närmaste åren. Kommissionen håller på att förbereda genomförandet av EuP-direktivet och överväger samtidigt också revision av direktivet om energimärkning.

16 §. Utsläppande på marknaden. En energianvändande produkt får enligt förslaget släppas ut på marknaden om den överensstämmer med bestämmelserna om energimärkning i denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Tillverkaren av en produkt, dennes auktoriserade representant, importören eller näringsidkaren ska se till att den information som lämnas genom energimärkning överensstämmer med bestämmelserna i denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Skyldigheten gäller i första hand tillverkaren eller dennes auktoriserade representant men om dessa inte är etablerade inom Europeiska ekonomiska gemenskapen, ska skyldigheten gälla importören eller näringsidkaren beroende på vem av dessa släpper den energianvändande produkten ut på marknaden.

17 §. Energimärke, informationsblad och teknisk dokumentation. Tillverkaren av en energianvändande produkt, dennes auktoriserade representant, importören och näringsidkaren ska sörja för att ett energimärke utarbetas enligt kraven och att märket tillställs näringsidkarna samt att informationsblad sammanställs. Informationsbladet ska innehålla de uppgifter som ingår i energimärket samt kompletterande information om produkten om sådan enligt ministeriets förordning ska lämnas. De uppgifter som finns i informationsbladet ska ingå i broschyren om produkten. Om någon broschyr inte utarbetas, ska informationsbladet fogas till de dokument som åtföljer produkten och som tillställs näringsidkaren. Tillverkaren, dennes auktoriserade representant, importören och näringsidkaren ska också utarbeta sådan teknisk dokumentation över produkten utgående från vilken tillsynsmyndigheten kan bedöma huruvida de uppgifter som lämnas på energimärket och i informationsbladet är korrekta. Den tekniska dokumentationen ska uppbevaras i fem år efter det att den sista produkten har tillverkats. I direktiv 92/75/EEG om märkning och standardiserad konsumentinformation som anger hushållsapparaters förbrukning av energi och andra resurser föreskrivs en frist på fem år.

Enligt 2 mom. kan närmare bestämmelser om det energimärke, det informationsblad, den kompletterande information och den tek-

niska dokumentation som ansluter sig till energianvändande byggprodukter samt om uppbevarandet av informationsmaterial utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

Enligt 3 mom. kan närmare bestämmelser om det energimärke, det informationsblad, den kompletterande information och den tekniska dokumentation som ansluter sig till andra än byggprodukter samt om uppbevarandet av informationen utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet. Arbetsfördelningen mellan ministerierna beror på fördelningen av behörighet mellan dem. Energianvändande byggprodukter, såsom varmvattenberedare och luftkonditioneringsanläggningar, hör till miljöministeriets verksamhetsområde.

Förordningarna ska innehålla bestämmelser av teknisk natur som gäller mallen för och innehållet i energimärket, innehållet i informationsbladet, de mätningametoder som används samt kraven beträffande innehållet i den tekniska dokumentationen allt eftersom ikraftsättandet av EG:s direktiv det förutsätter. I praktiken lämnas inget nationellt rörelseutrymme när det gäller sättandet i kraft av dessa. Energimärkningens utseende samt den information som lämnas i märkningen och informationsbladet är enhetliga inom hela gemenskapen. Av dessa skäl ska förordningarna utfärdas som ministeriernas förordningar om EG också fortsättningsvis använder direktiv som lagstiftningsform. Om lagstiftningsformen i fortsättningen vore kommissionens förordning, skulle den vara direkt bindande för medlemsstaterna.

Hittills har produktgruppsspecifika direktiv utfärdats för åtta produktgrupper: kyl- och frysboxar, tvättmaskiner, torktumlare, kombinerade tvättmaskiner/torktumlare, diskmaskiner, lampor, elektriska ugnar och luftkonditioneringsanläggningar. Ett direktiv om varmvattenberedare håller på att beredas. De produktgruppsspecifika bestämmelserna om energimärkning utarbetas av EG-kommissionen som biträds av en föreskrivande kommitté som avses i artikel 10 i rådets direktiv 92/75/EG om märkning och standardiserad konsumentinformation som anger hushållsapparaters förbrukning av energi och andra resurser.

18 §. Fästande av energimärke på energianvändande produkter. En näringsidkare som saluför en energianvändande produkt till konsumenterna ska på en produkt som säljs på ett detaljförsäljningsställe eller annars ställs ut för försäljning till konsumenterna fästa ett energimärke på en väl synlig plats på produkten.

19 §. Uppgifter som ska lämnas till konsumenterna vid distansförsäljning. Energianvändande produkter kan saluhållas också annanstans än på ett detaljförsäljningsställe. När en energianvändande produkt bjuds ut till konsumenterna på något distansförsäljningssätt, ska konsumenten innan köpet avslutas av näringsidkaren få den väsentliga information som ingår i energimärket och informationsbladet. Med distansförsäljning avses enligt 6 kap. 4 § i konsumentskyddslagen (38/1978) utbud av en konsumtionsnytighet till konsumenten genom användning av en distansutbudsmetod som näringsidkaren organiserat så att endast ett eller flera medel för distanskommunikation används för att ingå ett avtal och för den marknadsföring som föregår avtalet. Med en distansutbudsmetod avses ett marknadsförings- eller försäljningssätt som är organiserat så att dess huvudsakliga ändamål kan anses vara ingående av avtal med hjälp av ett medel för distanskommunikation. Med ett medel för distanskommunikation avses telefon, post, television, datanät eller något annat medel som kan användas för ingående av avtal utan att parterna är samtidigt närvarande.

Enligt de gällande bestämmelserna är den information som ska lämnas vid distansförsäljning något knappare än den information som ska lämnas på ett energimärke eller i informationsbladet. Därför talas om det om väsentlig information i samband med distansförsäljning. Närmare bestämmelser om den väsentliga information som ska lämnas vid distansförsäljningen av byggprodukter ska enligt förslaget kunna utfärdas genom förordning av miljöministeriet. Närmare bestämmelser om den väsentliga information som ska lämnas om andra produkter än byggprodukter ska å sin sida kunna utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

20 §. Språk som används i energimärkning. Den information som ingår i energimärket, informationsbladet och den kompletterande informationen ska finnas på finska och svenska. Om produkten saluförs endast i en enspråkig kommun räcker det att informationen lämnas på majoritetens språk.

5 kap. Besiktningsorgan

21 §. Godkännande av besiktningsorgan. Miljöministeriet ska godkänna de besiktningsorgan som omfattas av lagen och avses i Europeiska gemenskapens direktiv och sörja för anmälningsförfarandet i anslutning till detta. Detta gäller för de besiktningsorgan som deltar i bedömningen av överensstämmelse med kraven i fråga om de produkter som avses i 2 §.

I beslutet om godkännande fastslås enligt 2 mom. besiktningsorganets kompetensområde bl.a. när det gäller de produkter eller objekt som organet är behörigt att granska och de förfaranden för bedömning av överensstämmelse som det får tillämpa. Besiktningsorganets verksamhetsområde behöver inte omfatta samtliga produkter som hör till ett direktivs tillämpningsområde men organet ska vara kompetent och behörigt att sörja för bedömningen av överensstämmelse med kraven i dess helhet för vissa produkters del. I beslutet fastställs också de arrangemang som sammanhänger med tillsynen över organet såsom tidpunkterna för omprövning av behörighetsorganets kompetens i syfte att säkerställa att besiktningsorganet fortlöpande uppfyller de krav som ställs på det. I beslutet kan också uppställas andra krav, begränsningar och villkor som gäller organets verksamhet. Dessa kan vara främst hänvisningar till bestämmelser som tillämpas på besiktningsorgan och principer som fastställts i Europeiska gemenskapernas officiella dokument eller anvisningar, såsom skyldighet att samarbeta med andra besiktningsorgan som bedriver motsvarande verksamhet. Enligt förslaget ska ett besiktningsorgan kunna godkännas för viss tid men i praktiken blir detta nödvändigt endast i undantagsfall.

Enligt 3 mom. motsvarar ett besiktningsorgan som har godkänts av en stat som hör till

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ett sådant besiktningsorgan som avses i 1 mom., om motsvarande krav som de om vilka föreskrivs i 22 § har i enlighet med principen om ömsesidigt godkännande följts vid godkännandet.

22 §. Föresättningar för godkännande av ett besiktningsorgan. I 1 mom. föreslås bestämmelser om de krav som ett besiktningsorgan ska uppfylla för att det ska kunna godkännas som ett besiktningsorgan som avses i 21 §. De föreslagna kraven motsvarar de krav som ställs på anmälda organ i Europeiska gemenskapens direktiv enligt den nya metoden och de ska tillämpas också i fråga om sådan lagstiftning som faller inom den nationella behörigheten.

En tillförlitlig verksamhet förutsätter att besiktningsorganen är oberoende i sin besiktningsverksamhet samt kompetenta för sitt uppdrag. Av denna anledning förutsätts av besiktningsorganen att besiktningsorganen till sitt förfogande har tillräckligt med yrkeskunnig personal, vars oberoende verksamhet har säkerställts i fråga om besiktningsorgansuppgifterna, samt att de har de anordningar, redskap och system som verksamheten förutsätter. Dessutom krävs att besiktningsorganen har en med beaktande av verksamhetens art och omfattning tillräcklig ansvarsförsäkring om inte saken har ordnats på något annat motsvarande sätt.

I 2 mom. förutsätts dessutom att ett besiktningsorgan som avses i 21 § 1 mom. ska vara en i Finland registrerad juridisk person eller en del av en sådan juridisk person.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om fastställande av besiktningsorganets kompetens. I lagen föreslås bestämmelser om ett besiktningsorgans allmänna skyldighet att genom externa utvärderingar visa att det uppfyller föresättningar enligt 1 mom. I Finland görs den externa utvärderingen av besiktningsorgan av Mätteknikcentralens ackrediteringsenhet.

Enligt 4 mom. ska besiktningsorganet anmäla sådana förändringar som kan påverka uppfyllandet av föresättningar för godkännande till miljöministeriet. Ett besiktningsorgan ska uppfylla de lagstadgade krav som ställts på det under hela sin verksam-

hetstid varför det är nödvändigt att uppgifterna enligt ovan erhålls.

23 §. Besiktningsorganets uppgifter. Ett besiktningsorgan ska utföra de uppgifter som krävs för att påvisa överensstämmelse med kraven i fråga om de energianvändande produkter som avses i 2 § och genom vilka säkerställs att produkterna uppfyller kraven i denna lag och i de bestämmelser som utfärdas med stöd av den. Ett besiktningsorgans uppgifter föreslås omfatta bedömning av de energianvändande produkternas överensstämmelse med kraven på ekodesign. Vid bedömningen av överensstämmelse tillämpas kraven i motsvarande direktiv som utfärdats av Europeiska gemenskaperna.

I 2 mom. föreslås att besiktningsorganen kan använda utomstående provnings- och kontrolltjänster och andra tjänster under förutsättning att organet ser till att den som producerar den utomstående tjänsten uppfyller de krav som i 22 § 1 mom. ställs på organen. Således ska besiktningsorganet kunna lägga ut klart avgränsade tekniska uppgifter på en underleverantör. Bestämmelsen avser inte att överföra besiktningsorganets behörighet, ansvar eller skyldigheter på tjänsteleverantören.

24 §. Utförande av besiktningsuppgifter. En tillförlitlig verksamhet förutsätter att besiktningsorganet ska utföra uppgifterna med iakttagande av god besiktningspraxis och med beaktande av till exempel myndigheternas rekommendationer och tillämpliga standarder. Besiktningsorganet ska följa utvecklingen av bestämmelser och standarder inom sitt verksamhetsområde. Besiktningsorganet ska dessutom samverka med andra organ inom sitt område vilket är särskilt viktigt när man sysslar med bedömningar av överensstämmelse med kraven i enlighet med Europeiska gemenskapernas direktiv. Det skulle annars vara svårt att säkerställa att verksamheten hos de besiktningsorgan som utsetts av de olika medlemsstaterna i Europeiska unionen är enhetlig.

Besiktningsorganens uppgifter för bedömning av överensstämmelse med kraven ska anses vara offentliga förvaltningsuppgifter i den mening som avses i 124 § i grundlagen. Därmed är lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003) och språklagen

(423/2003) tillämplig lagstiftning. För tydlighetens skull föreskrivs det också att lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) är tillämplig. Med stöd av 40 kap. i strafflagen (604/2002) ska de som utför uppgifterna vid ett besiktningsorgan omfattas av straffrättsligt tjänsteansvar, eftersom de ska anses utöva offentlig makt i enlighet med vad som föreskrivs i 40 kap. 11 § i strafflagen.

25 §. Tillsyn över besiktningsorgan och återkallande av godkännande. Enligt 1 mom. ska miljöministeriet utöva tillsyn över de besiktningsorgan som det godkännt. Besiktningsorganen ska årligen lämna miljöministeriet en berättelse om sin verksamhet.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om återkallande av godkännandet. Enligt bestämmelsen kan miljöministerier återkalla godkännandet om besiktningsorganet eller en underleverantör som det anlitar förfar i strid med bestämmelserna eller föreskrifterna, inte uppfyller de uppställda kraven eller iakttar de ställda villkoren och begränsningarna. Utsträckande av hotet om återkallande av godkännandet också till att omfatta försummelser som beror på underleverantörer är logiskt eftersom dessa ska uppfylla samma krav som de parter som anlitar underleverantör. Miljöministeriet ska först ge besiktningsorganet eller underleverantören en tillräckligt lång frist för korrigering av saken.

Enligt 3 mom. ska miljöministeriet anmäla de besiktningsorgan som det har godkännt samt återkallelser av godkännande till Europeiska gemenskapernas kommission och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och staterna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Europeiska gemenskapernas kommission å sin sida ska se till att den kodifierade förteckningen över anmälda organ fortlöpande hålls à jour. Förteckningen ska publiceras i Europeiska unionens officiella tidning.

6 kap. Tillsyn

26 §. Den högsta ledningen och styrningen av tillsynen. Den högsta ledningen och styrningen av tillsynen över efterlevnaden av den föreslagna lagen ska ankomma på arbets- och näringsministeriet. I fråga om energianvän-

dande byggprodukter ska dock den högsta ledningen och styrningen av tillsynen ankomma på miljöministeriet.

27 §. Tillsynsmyndighet. Säkerhetsteknikcentralen föreslås vara tillsynsmyndighet. I paragrafen föreslås att Säkerhetsteknikcentralen åläggs att övervaka att de energianvändande produkterna överensstämmer med den föreslagna lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Enligt den gällande lagstiftningen är Säkerhetsteknikcentralen redan nu tillsynsmyndighet i fråga om energimärkning.

28 §. Säkerhetsteknikcentralens rätt att få uppgifter. Säkerhetsteknikcentralen ha rätt att för tillsynen över efterlevnaden av denna lag få vissa för tillsynen nödvändiga uppgifter av tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller av annan näringsidkare som har förpliktelser enligt den föreslagna lagen.

29 §. Säkerhetsteknikcentralens inspektionsrätt. Enligt bestämmelsen ska Säkerhetsteknikcentralen ha tillträde till ställen som den med tanke på tillsynen måste få tillträde till. Tillsynen får dock inte med beaktande av 10 § i Finlands grundlag utsträckas till sådana utrymmen som omfattas av hemfriden. Enligt nämnda paragraf får myndigheternas åtgärder utsträckas till utrymmen som omfattas av hemfriden för att utreda brott. Därför ska tillsynsmyndighetens åtgärder kunna utsträckas till utrymmen som är avsedda för boende endast om det finns anledning att misstänka ett brott som avses i 34 kap. 1, 3, 7—9 eller 10 § eller i 44 kap. 11 eller 12 § i strafflagen. Om den part som ansvarar för den energianvändande produkten vägrar tillsynsmyndigheten tillträde till utrymmena i fråga, ska tillsynsmyndigheten vid behov kunna få handräckning av polisen i enlighet med den föreslagna 35 §.

30 §. Rätt att få en energianvändande produkt för undersökning och provning. I paragrafen föreslås bestämmelser om Säkerhetsteknikcentralens rätt att få en energianvändande produkt för undersökning och provning, om det behövs med tanke på tillsynen över efterlevnaden av den föreslagna lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. I 1 mom. föreslås också bestämmelser om Säkerhetsteknikcentralens rätt att an-

lita utomstående sakkunniga vid undersökning och provning samt vid bedömning av överensstämmelse med kraven. I praktiken kan anlitande av utomstående sakkunniga komma i fråga vid utredning av huruvida en produkt överensstämmer med kraven.

Enligt 2 mom. ska Säkerhetsteknikcentralen ersätta en i 1 mom. avsedd produkt som tagits för undersökning och provning enligt gängse pris, om tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller näringsidkaren kräver det, och om den energianvändande produkten inte strider mot den föreslagna lagen eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Med gängse pris avses det pris som en kund skulle betala för produkten vid kontantköp. Det gängse priset skulle variera beroende på om produkten skaffas från tillverkaren, partihandlaren eller minutförsäljaren.

Enligt 3 mom. kan Säkerhetsteknikcentralen kräva att de oundgängliga och nödvändiga kostnaderna för anskaffning, undersökning och provning ersätts enligt gängse pris om en energianvändande produkt inte uppfyller de krav som ställs på den. Sådana kostnader kan vara till exempel kostnader för undersökningar som utförts av en utomstående. Kostnaderna ska vara oundgängliga och nödvändiga med tanke på granskningen av en produkt.

31 §. Krav som gäller utomstående sakkunniga. Enligt paragrafen ska sakkunniga som utför undersökningar, provningar och riskanalyser för myndighetstillsynen enligt den föreslagna lagen ha den sakkunskap och kompetens som behövs för dessa uppgifter. På sådana utomstående sakkunniga ska tillämpas vad som i förvaltningslagen bestäms om jäv för tjänsteman.

32 §. Säkerhetsteknikcentralens rätt att få uppgifter och utlämna sekretessbelagda uppgifter. För att trygga informationen ska Säkerhetsteknikcentralen enligt 1 mom. ges rätt att av en annan myndighet få sådana uppgifter som behövs för tillsynen.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om myndigheternas rätt att utlämna sekretessbelagda uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om de parter till vilka myndigheterna ska få lämna uppgifter och de grunder på vilka uppgifterna får utlämnas. I 30 § i lagen om

offentlighet i myndigheternas verksamhet finns bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till utländska myndigheter och internationella organ.

Syftet med paragrafen är att möjliggöra ett effektivt samarbete mellan myndigheterna.

33 §. Besiktningsorganens skyldighet att lämna uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om besiktningsorganens skyldighet att utlämna sekretessbelagda uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om de parter till vilka myndigheterna ska få lämna uppgifter och de grunder på vilka uppgifterna får utlämnas.

I paragrafen föreskrivs också indirekt om sekretessplikten för de anställda vid ett besiktningsorgan. I 22—24 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet finns bestämmelser om arten och omfattningen av personalens sekretessplikt vid ett besiktningsorgan.

34 §. Åtgärder när en energianvändande produkt inte överensstämmer med kraven. I paragrafen föreslås bestämmelser om Säkerhetsteknikcentralens rätt att vidta åtgärder i de situationer där myndigheten har anledning att misstänka eller där Säkerhetsteknikcentralen redan har kunnat konstatera att en viss produkt eller dokumenten eller uppgifterna om den inte uppfyller kraven i den föreslagna lagen. Enligt det föreslagna 1 mom. ska Säkerhetsteknikcentralen ha rätt att i en dylik situation utfärda vissa ålägganden eller uppställa vissa krav. I fråga om Säkerhetsteknikcentralens ovan nämnda beslut tillämpas bestämmelserna i förvaltningslagen. För det första ska Säkerhetsteknikcentralen tillfälligt eller permanent kunna begränsa eller förbjuda utsläppande på marknaden eller ibruktagande av produkten. För det andra ska Säkerhetsteknikcentralen tillfälligt eller permanent kunna förbjuda saluhållande, försäljning eller annan överlåtelse av den energianvändande produkten. För det tredje ska Säkerhetsteknikcentralen på det sätt som den bestämmer kräva att tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller näringsidkaren avhjälper bristerna i den energianvändande produkten så att den energianvändande produkten, dokumenten och de uppgifter som ges om den uppfyller de krav som ställs i den föreslagna lagen eller i de

bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Om endast en mindre brist upptäcks i produkten är åläggandet att avhjälpa bristen i praktiken den första åtgärd man ska vidta innan andra metoder tillgrips. När det t.ex. gäller brister i dokumentationen finns det ofta ingen anledning att vidta andra åtgärder utan bristerna kan i praktiken avhjälpas på tillsynsmyndighetens uppmaning. För det fjärde ska Säkerhetsteknikcentralen, om det förbud eller den begränsning som avses i 1—3 punkten inte kan anses vara tillräckliga i en viss situation, kunna bestämma att den produkt som innehåller av tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller näringsidkaren ska förstöras eller, om detta inte anses ändamålsenligt, bestämma hur det anders ska förfaras med produkten.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller näringsidkaren ska för Säkerhetsteknikcentralen inom en rimlig tid som den utsatt lägga fram en utredning om hur han har verkställt det åläggande som ansluter sig till förbudet eller begränsningen enligt det föreslagna 1 mom. 1 och 2 punkten eller kravet enligt 1 mom. 3 punkten.

35 §. Handräckning. I paragrafen ges polisen och tullmyndigheterna behörighet att lämna handräckning vid tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i den föreslagna lagen. Bestämmelser om den handräckning som polisen ska ge finns också i polislagen (493/1995). Enligt 40 § i polislagen ska polisen ge handräckning om därom särskilt stadgas. Enligt 2 mom. är en förutsättning för att handräckning ska lämnas det att den myndighet som begär handräckningen hindras i sin tjänsteutövning. Polisen ska även lämna andra myndigheter handräckning för fullgörandet av en lagstadgad tillsynsskyldighet. Tillsynsmyndigheten ska kunna få handräckning av polisen vid användningen av tvångsmedel i anslutning till tillsynen. Tullens uppgift är att lämna handräckning i samband med importen från länderna utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

7 kap. Tvångsmedel och påföljder

36 §. Administrativa tvångsmedel. I paragrafen föreslås bestämmelser om de administrativa tvångsmedel som Säkerhetsteknikcentralen har till sitt förfogande. Brister i en energianvändande produkt kan orsaka direkt fara för hälsa, säkerhet eller egendom varför det är viktigt att bristerna avhjälps snabbt. Därför måste det finnas en möjlighet att förstärka de förbud eller ålägganden som tillsynsmyndigheten meddelat med vite eller hot om tvångsutförande. Om dessa ska gälla vad som bestäms i viteslagen (1113/1990).

37 §. Straffbestämmelse. Enligt den föreslagna lagen ska för förseelse mot lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter dömas till böter. Straffet enligt ovan ska vara sekundärt och tillämpas endast om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag. I paragrafen finns de viktigaste lagstadgade skyldigheterna samlade.

Bestämmelser om bötesstraff ingår i 15 § i lagen om anordningars energieffektivitet. I paragrafen föreskrivs att ”den som bryter mot bestämmelserna i 5 § eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 § eller i strid med 9 § hindrar tillsynsmyndigheten att få tillträde till en anordnings tillverknings-, lagrings- och försäljningsställen eller åsidosätter skyldigheten enligt 10 § 1 mom. att ge provexemplar eller skyldigheten enligt 11 § att utarbeta informationsmaterial, skall för brott mot bestämmelserna i lagen om anordningars energieffektivitet dömas till böter om inte strängare straff för gärningen föreskrivs i någon annan lag”.

I den föreslagna lagen föreslås på motsvarande sätt bötesstraff, om en produkt inte uppfyller de krav som uppställts i fråga om energimärkning, dvs. bestämmelserna i 16—20 § i den föreslagna lagen. Eftersom bestämmelserna i den föreslagna lagen är mer detaljerade än bestämmelserna i lagen om anordningars energieffektivitet, föreslås i paragrafen en mer detaljerad hänvisning till de bestämmelser där följden kan vara bötesstraff vid brott mot dem.

Enligt samma princip föreslås bötesstraff som påföljd i de fall där en produkt inte uppfyller kraven på ekologisk design. Helt nya

gärningar för vilka bötesstraff ska utdömas är således brott mot 4, 6—9, 12 och 13 § som föreslås bli sanktionerade. Med tanke på efterlevnaden av bestämmelserna i den föreslagna lagen är kriminalisering nödvändigt eftersom bötesstraffet kan antas ha en förebyggande effekt. I paragrafen finns alla viktiga lagstadgade skyldigheter samlade.

Enligt 1 mom. ska den som (1) uppsåtligen eller av grov oaksamhet släpper en produkt ut på marknaden eller tar i bruk en produkt i strid med bestämmelserna i 4, 6—9 § eller 16 §, (2) bryter mot skyldigheten enligt 12—14, 17—20 eller 24 § eller (3) bryter mot det förbud eller åläggande om överlåtelse av uppgifter som avses i 28 eller 33 § eller (4) bryter mot det förbud eller åläggande som avses i 34 §, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, dömas till böter för förseelse mot lagen om ekodesign för produkter och energimärkning av produkter. I 1 mom. 3 punkten föreslås bestämmelser om straffbarhet vid brott mot den skyldighet som gäller överlåtelse av uppgifter. Som dylik straffbar gärning kan betraktas t.ex. vägran att ge tillsynsmyndigheten sådana uppgifter som behövs för tillsynen över efterlevnaden av lagen.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om att den som bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av den föreslagna lagen och som har förenats med vite, kan enligt domstolens prövning dock lämnas obestraftad för samma gärning.

8 kap. Särskilda bestämmelser

38 §. Avgifter. För de myndighetsprestationer som föreskrivs med stöd av denna lag tas ut avgifter till staten på det sätt som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Lagen om grunderna för avgifter till staten ska tillämpas på samtliga avgifter enligt den föreslagna lagen.

39 §. Sökande av ändring i ett ministeriums och Säkerhetsteknikcentralens beslut. I paragrafen föreskrivs att ändring i ett beslut som ett ministerium eller Säkerhetsteknikcentralen har fattat med stöd av denna lag får sökas på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen. Beslutet ska iakttas trots att det

överklagats, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

40 §. Sökande av ändring i besiktningsorganens beslut. Enligt 1 mom. får ett besiktningsorgans beslut inte överklagas genom besvär. Tillgodoseendet av rättsskyddet enligt 124 § i grundlagen förutsätter dock att rättelse får yrkas i de beslut om överensstämmelseintyg eller besiktningsintyg som besiktningsorganen fattat. Sökandet av ändring i ett sådant beslut sker i två faser: För det första ska den berörda parten hos besiktningsorganet yrka på rättelse i ett beslut om överensstämmelseintyg eller besiktningsintyg inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Den som är missnöjd med det beslut som fattats vid rättelseförfarandet får vidare söka ändring i det på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. I paragrafen åläggs besiktningsorganen att foga anvisningar om rättelseyrkande till sina beslut, men till de övriga delarna ska rättelseförfarandet fastställas i samband med godkännandet av ett besiktningsorgan.

9 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

41 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

Enligt 2 mom. ska tillämpningsområdet inte omfatta sådana energianvändande produkter, närmast modeller som tagits ur produktion, vars tillverkning har upphört och som släppts ut på marknaden före ikraftträdandet av EG-bestämmelsen om energimärkning för produktgruppen i fråga. Således krävs ingen energimärkning av de produktmodeller som ännu saluförs av en näringsidkare men vars tillverkning har upphört. Bestämmelserna om energimärkning ska dessutom i enlighet med bestämmelserna i direktivet om energimärkning inte tillämpas på sådana energianvändande produkter som säljs begagnade.

I 3 mom. föreslås dessutom en sedvanlig ikraftträdelsebestämmelse om att åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

42 §. Bestämmelse om upphävande. Genom den föreslagna lagen upphävs lagen av

den 19 december 1997 om anordningars energieffektivitet vars bestämmelser i tillämpliga delar har intagits i den föreslagna lagen.

Genom den föreslagna lagen upphävs också Republikens presidents förordning om genomförande av Europeiska gemenskapernas direktiv om luftburet buller från hushållsapparater (9/1996). Förordningen har utfärdats i syfte att sätta i kraft rådets direktiv 86/594/EEG (*bullerdirektivet*). Syftet med bullerdirektivet är att hjälpa till att på ett så tydligt och standardiserat sätt som möjligt ange bullernivån för olika hushållsapparater och att harmonisera medlemsstaternas avvikande nationella bestämmelser om angivande av bullernivå. Direktivet förutsätter inte att medlemsstaterna ska kräva att uppgifterna om buller ska offentliggöras. Om uppgifterna offentliggörs ska detta ske på det sätt som anges i direktivet. I Finland har kravet beträffande angivande av bullernivån gällt endast för energimärkning av ventilationsanläggningar. I fråga om andra hushållsapparater som ska energimärkas har uppgiften om bullernivå varit frivillig.

I artikel 22 i EuP-direktivet upphävs bullerdirektivet. I fortsättningen ska bestämmelserna om angivande av bullernivå utfärdas med stöd av EuP-direktivet. Medlemsstaterna får dock fortsätta att tillämpa nationella åtgärder som godkänts med stöd av bullerdirektivet tills genomförandeåtgärderna för produkterna i fråga har godkänts med stöd av EuP-direktivet. På grund av att bullerdirektivet upphävts ska även den nationella förordningen om buller upphävas. Upphävandet av förordningen inverkar på följande beslut och förordningar om energimärkning av hushållsanordningar som utfärdats av handels- och industriministeriet samt förordningar och beslut som utfärdats av miljöministeriets vilka innehåller hänvisningar till bullerdirektivet:

1) handels- och industriministeriets förordning om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av elektriska kylskåp, frysar och kombinationer av dessa för hushållsbruk (541/2004),

2) handels- och industriministeriets förordning om de uppgifter som skall lämnas vid

energimärkning av diskmaskiner (1009/2000),

3) handels- och industriministeriets förordning om de uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av elektriska ugnar för hushåll (1052/2002),

4) miljöministeriets förordning om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av luftkonditioneringsapparater för hushållsbruk (1271/2002),

5) handels- och industriministeriets beslut om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av elektriska tvättmaskiner för hushållsbruk (202/1996),

6) handels- och industriministeriets beslut om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av elektriska torktumlare för hushållsbruk (203/1996), samt

7) handels- och industriministeriets beslut om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av kombinerade tvättmaskiner/torktumlare för hushållsbruk (895/1997).

Det är nödvändigt att ändra ovan nämnda författningar när det gäller uppgifter om bullret. Också med tanke på grundlagen måste de bestämmelser som utfärdats i form av ministeriebeslut ändras så att de är förenliga med kraven i grundlagen. Direktiven om energimärkning är av relativt gammalt datum varför de kommer att revideras inom de närmaste åren. Därför anses det inte vara nödvändigt att på grund av den aktuella nya lagen utfärda nya förordningar i stället för de gällande nationella bestämmelserna. Avsikten är att nya förordningar ska utfärdas allt efter det att EG utfärdar nya bestämmelser.

I 2 mom. föreskrivs att när det i andra lagar och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem hänvisas till lagen om anordningarnas energieffektivitet, ska hänvisningen gälla denna lag sedan den trätt i kraft.

43 §. Författningar som förblir i kraft. Genom artikel 21 i EuP-direktivet ändras direktiv 92/42/EEG om effektivitetskrav för nya värmepannor som eldas med flytande eller gasformigt bränsle, direktiv 96/57/EG om energieffektivitetskrav för elektriska kylskåp och frysar (även i kombination) för hushållsbruk och direktiv 2000/55/EG om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör. Dessa betraktas som EuP-direktivets genomförandeåtgärder varför också de i 43 § 1

mom. 1—3 punkten nämnda och med stöd av lagen om anordningars energieffektivitet utfärdade författningarna jämte ändringar förblir alltså i kraft. Nya nationella förordningar ska utfärdas i takt med att EG antar nya bestämmelser om de produkter som nämns i paragrafen.

De övriga författningar som nämns i paragrafen och som ska förbli i kraft innehåller sådana bestämmelser om energimärkning som har utfärdats med stöd av lagen om anordningars energieffektivitet. Sju av dessa bör revideras i fråga om angivande av buller så som förklaras i motiveringarna till 42 §.

I 2 mom. föreskrivs att på de anordningar som avses i de författningar och bestämmelser som nämns i 1 mom. tillämpas vad som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om produkterna. På de leverantörer som avses i nämnda författningar och bestämmelser tillämpas på motsvarande sätt det som i denna lag föreskrivs om tillverkaren, dennes auktoriserade representant, importören eller näringsidkaren.

2 Närmare bestämmelser

De i 43 § i den föreslagna nya lagen nämnda och med stöd av lagen om anordningars energieffektivitet givna och utfärdade förordningar och beslut av handels- och industriministeriet och miljöministeriet ska förbli i kraft tills vidare.

Avsikten är att statsrådets förordning om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter ska ges samtidigt med den föreslagna lagen. Närmare bestämmelser om påvisande av en energianvändande produkts överensstämmelse med kraven samt om de uppgifter som ska lämnas i en försäkran om överensstämmelse ska enligt förslag kunna utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

4 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter. Den föreslagna lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning. Vissa bestämmelser i förslaget är dock av betydelse ur konstitutionell synvinkel.

Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller någon annan lag. Genom lag ska utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag.

Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat. Av grundlagen följer dessutom att de frågor som ett bemyndigande omfattar ska fastställas noggrant i lag.

Grundlagsutskottet har upprepade gånger understrukit att 80 § 1 och 2 mom. i grundlagen direkt inskränker tolkningen av bemyndigandebestämmelserna och innehållet i de bestämmelser som utfärdas med stöd av bemyndigandena (se t.ex. GrUU 48/2001 rd). Det går därmed inte att genom statsrådsförordning eller myndighetsföreskrifter att utfärda allmänna rättsregler om exempelvis grunderna för individens rättigheter och skyldigheter eller frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag (GrUU 16/2002 rd).

Bestämmelserna om bemyndigande har i den föreslagna lagen placerats och i sak anknutits till den paragraf som gäller det som ska regleras (6—8, 12, 14, 17 och 19 § i den föreslagna lagen). Bemyndigandena har avgränsats så noggrant och utformats så exakt som möjligt. I lagen ska dessutom utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Bestämmelserna om bemyndigande står således inte i strid med grundlagen.

De flesta bemyndiganden i den föreslagna lagen har utfärdats för den händelse att genomförandeåtgärderna för en viss produktgrupp utarbetas i form av direktiv och att de

ska införlivas med den nationella lagstiftningen i form av förordningar. I 6 § i lagförslaget föreslås att bestämmelser om de allmänna kraven på ekodesign i genomförandeåtgärderna skulle vid behov kunna utfärdas genom förordning av statsrådet. Det föreslås att bestämmelser om de specifika kraven angående ekodesign ska utfärdas genom förordning av ett ministerium eftersom de kommer att innehålla närmast krav av teknisk natur.

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Grundlagsutskottet har understrukit betydelsen av att rättssäkerheten och god förvaltningssed säkerställs genom bestämmelser, också när förvaltningsuppgifter förs över på andra än myndigheter. En förutsättning för vanlig lagstiftningsordning är enligt utskottet att det införs exakta bestämmelser om garantier för rättssäkerhet och god förvaltning. Detta innebär att lagen måste åtminstone ha bestämmelser om förvaltningsförfarande, offentlighet i myndigheters verksamhet, det språk som ska användas hos myndigheten, tjänsteansvar och parternas rätt att överklaga.

Bestämmelserna i grundlagen och grundlagsutskottets ställningstaganden har beaktats i 5 kap. i den föreslagna lagen som innehåller bestämmelser om besiktningsorgan. De uppgifter i anslutning till bedömningen av huru-

vida en produkt överensstämmer med kraven som ålagts besiktningsorganen kan inte betraktas som uppgifter som innebär utövande av betydande offentlig makt. I lagen föreslås bestämmelser om att besiktningsorganen vid skötseln av sådana uppgifter som avses i lagen ska följa bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lagen om elektronisk kommunikation, förvaltningslagen och språklagen. På de personer som är anställda hos besiktningsorganet och underleverantören till ett besiktningsorgan tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppdrag enligt den föreslagna lagen. I 40 § föreslås dessutom bestämmelser om förfarandet för rättelseyrkande och ändring i fråga om ett beslut som ett besiktningsorgan har fattat.

Grundlagsfrågorna har beaktats i den föreslagna lagen vid utformningen av bestämmelserna om marknadstillsyn och myndigheternas rätt att få information. På grund av detta får t.ex. sådana inspektioner som avses i 29 § inte utsträckas till utrymmen som omfattas av hemfriden. Bestämmelserna har överlag avgränsats på ett sådant sätt som är nödvändigt för en effektiv tillsyn. I 39 § i den föreslagna lagen föreslås dessutom effektiva rättsmedel för den som är föremål för tillsyn. Syftet med tillsynen är att trygga säkerheten och hälsan för människor samt att skydda egendom och miljö, och de föreslagna tillsynsbestämmelserna anses vara motiverade för att dylika viktiga intressen ska kunna bevakas.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs det om kraven på ekodesign för och energimärkning av energianvändande produkter.

Syftet med denna lag är att främja hållbar utveckling genom att energieffektivitet, miljöprestanda och försörjningsberedskap i fråga om energi förbättras.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på energianvändande produkter som släpps ut på marknaden eller tas i bruk.

Denna lag tillämpas inte på trafikmedel som är avsedda för transport av personer eller varor.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *CE-märkning* märkning som avses i lagen om att vissa produkter skall förses med CE-märkning (1376/1994),

2) *ekodesign* integrering av miljöaspekter i produktdesignen i syfte att förbättra den energianvändande produkten miljöprestanda under hela dess livscykel,

3) *krav på ekodesign* krav som riktar sig mot en energianvändande produkt eller designen av en energianvändande produkt och som syftar till förbättring av produktens miljöprestanda och krav på lämnande av uppgifter om miljöaspekter i anslutning till en energianvändande produkt,

4) *specifika krav på ekodesign* ett kvantifierbart och mätbart krav på ekodesign vilket gäller en bestämd miljöaspekt av en energianvändande produkt, t.ex. energianvändning under drift, beräknat för en bestämd effekt,

5) *allmänna krav på ekodesign* varje krav på ekodesign på grundval av en energianvändande produkts ekologiska profil i dess helhet, utan några fastställda gränsvärden för enskilda miljöaspekter,

6) *ekologisk profil* en beskrivning av den energianvändande produktens input och output, t.ex. material, utsläpp och avfall, som följer en energianvändande produkt under hela dess livscykel och som är av betydelse för dess miljöpåverkan och uttrycks i fysiska, mätbara kvantiteter,

7) *livscykel* de på varandra följande och sammanhängande stadier som en energianvändande produkt genomgår från användning av råvaror till slutligt omhändertagande,

8) *näringsidkare* en fysisk eller juridisk person som i syfte att få inkomst eller annan ekonomisk nytta yrkesmässigt saluför, tillhandahåller, säljer eller på annat sätt i samband med sin näringsverksamhet överlåter energianvändande produkter,

9) *energianvändande produkt* en produkt som, när den väl har släppts ut på marknaden och tagits i bruk, är beroende av energitillförsel för att kunna fungera som avsett och en produkt för framställning, överföring och mätning av sådan energi, inklusive delar som

är beroende av energitillförsel, och avsedda att ingå i en energianvändande produkt och som släpps ut på marknaden eller tas i bruk som enskilda delar för slutanvändare och vilkas miljöprestanda kan bedömas separat,

10) *komponenter och underenheter* delar som är avsedda att ingå i energianvändande produkter och som inte släpps ut på marknaden eller tas i bruk som enskilda delar för slutanvändare eller vilkas miljöprestanda inte kan bedömas separat,

11) *ibruktagande* första gången en energianvändande produkt används av en slutanvändare i avsett syfte i Europeiska gemenskapen,

12) *importör* varje fysisk eller juridisk person som inom sin näringsverksamhet släpper ut en produkt från tredjeland på Europeiska gemenskapens marknad,

13) *utsläppande på marknaden* första gången en energianvändande produkt blir tillgänglig för distribution eller användning inom Europeiska gemenskapen, antingen mot betalning eller gratis och oberoende av försäljningsmetod,

14) *besiktningsorgan* ett organ som har konstaterats behörigt och som miljöministeriet har godkänt och som utför de uppgifter som enligt denna lag och de bestämmelser som har meddelats med stöd av den ankommer på ett besiktningsorgan,

15) *produktdesign* de olika processer som omvandlar de juridiska, tekniska, säkerhetsmässiga, funktionella, marknadsmässiga eller andra krav som en energianvändande produkt ska uppfylla till den tekniska specifikationen för produkten,

16) *auktoriserad representant* en fysisk eller juridisk person som är etablerad i någon av medlemsstaterna i Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som fått skriftlig fullmakt från tillverkaren att handla på dennes vägnar när det gäller samtliga eller en del av förpliktelserna och formaliteterna i samband med denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

17) *tillverkare* varje fysisk eller juridisk person som tillverkar energianvändande produkter vilka omfattas av denna lag och som är ansvarig för att de energianvändande produkterna överensstämmer med denna lag i

samband med deras utsläppande på marknaden eller ibruktagande, under eget namn eller varumärke eller för eget bruk; om tillverkare enligt definitionen ovan eller importör enligt definitionen i 12 punkten saknas, ska varje fysisk eller juridisk person som släpper ut energianvändande produkter på marknaden eller tar energianvändande produkter som omfattas av denna lag i bruk anses vara tillverkare,

18) *harmoniserad standard* en standard till vilken hänvisningar har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning i förteckningen över harmoniserade standarder och som preciserar de krav på produkten som baserar sig på gemenskapslagstiftningen,

19) *miljöaspekt* ett element eller en funktion hos en energianvändande produkt som kan vara i växelverkan med miljön under produktens livscykel,

20) *miljöpåverkan* varje förändring av miljö som helt eller delvis orsakats av en energianvändande produkt under dess livscykel.

2 kap.

Krav på ekodesign för en energianvändande produkt

4 §

Skyldigheter för tillverkare, auktoriserade representanter, näringsidkare och importörer

En tillverkare eller dennes auktoriserade representant ska säkerställa att en energianvändande produkt som släpps ut på marknaden eller tas i bruk överensstämmer med kraven i denna lag.

Om tillverkaren inte är etablerad inom Europeiska gemenskapen och inte har en auktoriserad representant, ska importören eller näringsidkaren säkerställa att en energianvändande produkt som släpps ut på marknaden eller tas i bruk överensstämmer med kraven i denna lag.

5 §

Ekodesign för energianvändande produkter

Energianvändande produkter ska designas så att deras miljöprestanda är så hög som möjligt under hela livscykeln.

6 §

Allmänna och specifika krav på ekodesign för energianvändande produkter

En energianvändande produkt får släppas ut på marknaden eller tas i bruk, om den uppfyller de allmänna och specifika kraven på ekodesign.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas närmare om de grundläggande designuppgifter som hör till de allmänna kraven på ekodesign för energianvändande produkter, om lämnande av uppgifter och om tillverkarens övriga bedömningsgrunder när det gäller följande produktgrupper och produktens egenskaper:

- 1) elektriska och elektroniska anordningar som används i hushåll och på kontor,
- 2) belysningsanordningar, ljuskällor och strömbegränsare,
- 3) elmotorer, pumpar och energianvändande produkter inom industrin,
- 4) kylskåp, frysar, kylare och kylförvaringsanordningar,
- 5) disk- och tvättmaskiner, torktumlare och dammsugare,
- 6) viloström,
- 7) energianvändande arbetsmaskiner och verktyg,
- 8) energianvändande byggprodukter.

Närmare bestämmelser om tekniska, miljömässiga och ekonomiska faktorer som hör till de specifika kraven på ekodesign för de produktgrupper och produktens egenskaper som anges i 2 mom. 1—7 punkten kan utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Närmare bestämmelser om tekniska, miljömässiga och ekonomiska faktorer som hör till de specifika kraven på ekodesign för energianvändande byggprodukter kan utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

3 kap.

Energianvändande produkters överensstämmelse med kraven

7 §

Bedömning av energianvändande produkters överensstämmelse med kraven

En tillverkare eller dennes auktoriserade representant ska innan en energianvändande produkt släpps ut på marknaden eller tas i bruk se till att en bedömning av överensstämmelse med kraven görs för att säkerställa att den energianvändande produkten uppfyller alla krav som ställs i denna lag.

Närmare bestämmelser om hur överensstämmelse med kraven ska visas kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Försäkran om överensstämmelse

Innan en energianvändande produkt släpps ut på marknaden eller tas i bruk ska en försäkran om att produkten överensstämmer med kraven avges. I en försäkran om överensstämmelse ska tillverkaren eller dennes auktoriserade representant försäkra att den energianvändande produkten överensstämmer med denna lag.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas i en försäkran om överensstämmelse utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

CE-märkning

Innan en energianvändande produkt släpps ut på marknaden eller tas i bruk ska den förses med CE-märkning. Tillverkaren eller dennes auktoriserade representant inom Europeiska gemenskapen svarar för att CE-märkningen görs. Bestämmelser om CE-märkning av produkter finns i lagen om att

vissa produkter skall förses med CE-märkning.

Om en energianvändande produkt omfattas av tillämpningsområdet för någon annan lagstiftning med bestämmelser om CE-märkning, ska märkningen ange att produkten även överensstämmer med dessa bestämmelser.

10 §

Presumption om överensstämmelse

En energianvändande produkt antas överensstämma med kraven, om den har försetts med CE-märkning i enlighet med bestämmelserna i 9 § och

1) på produkten har tillämpats harmoniserade standarder,

2) produkten har tilldelats gemenskapens miljömärke i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1980/2000 om ett reviderat gemenskapsprogram för tilldelning av miljömärke och miljömärkningen överensstämmer med kraven på ekodesign, eller

3) produkten har tilldelats något annat miljömärke som har godkänts genom ett kommittéförfarande som avses i direktiv 2005/32/EG.

11 §

Undantag från kraven

En energianvändande produkt får ställas ut eller demonstreras på en mässa, utställning eller annan liknande tillställning även om den energianvändande produkten inte överensstämmer med kraven i denna lag, om på den energianvändande produkten på ett synligt sätt anges att den inte får släppas ut på marknaden eller tas i bruk innan den uppfyller kraven i denna lag.

12 §

Skyldighet att lämna uppgifter om komponenter och underenheter

En tillverkare eller dennes auktoriserade representant som släpper ut komponenter och underenheter på marknaden eller tar dem i bruk ska lämna tillverkaren av energianvändande produkter relevanta uppgifter om komponenternas eller underenheternas material-sammansättning och om användningen av energi, material eller andra resurser, om detta är av betydelse för ekodesignen. Närmare bestämmelser om denna informationsskyldighet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Bevarande och framläggande av uppgifter

Tillverkaren eller dennes auktoriserade representant ska hålla de dokument som anknyter till bedömningen av en energianvändande produkts överensstämmelse med kraven och den försäkran om överensstämmelse med kraven som avgivits tillgängliga för kontroll under tio år räknat från den dag då den energianvändande produkten slutade tillverkas. Dokumenten ska ställas till tillsynsmyndighetens förfogande inom tio dagar från den dag då en begäran om detta har tagits emot.

Om tillverkaren inte är etablerad inom Europeiska gemenskapen och inte har en auktoriserad representant, ska importören eller näringsidkaren bevara försäkran om överensstämmelse och de tekniska dokumenten.

14 §

Information till konsumenterna

Näringsidkaren ska se till att konsumenterna har tillgång till information om en hållbar användning av den energianvändande produkten och vid behov också om den energianvändande produktens ekologiska profil och fördelarna med ekodesign.

Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas konsumenterna kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Krav på energimärkning av en energianvändande produkt

15 §

Energimärkning av energianvändande produkter

Energianvändande produkter ska förses med energimärkning på det sätt som föreskrivs nedan.

Med energimärkning avses ett energimärke som fästs på en hushållsanordning, en energianvändande byggprodukt eller annan produkt och ett informationsblad som inkluderas i produktinformationen och som innehåller uppgifter om den energianvändande produktens energiförbrukning och vid behov om förbrukning av andra resurser, såsom vatten eller kemikalier, och om den energianvändande produktens prestanda.

16 §

Utsläppande på marknaden

Tillverkaren av energianvändande produkter, dennes auktoriserade representant, importören och näringsidkaren ansvarar för att en energianvändande produkt för vilken det krävs energimärkning uppfyller de krav på energimärkning som ställs i denna lag och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, innan den energianvändande produkten släpps ut på marknaden.

17 §

Energimärke, informationsblad och teknisk dokumentation

Tillverkaren av en energianvändande produkt, dennes auktoriserade representant, importören och näringsidkaren ska

1) se till att ett energimärke utarbetas enligt kraven och att det levereras till de näringsidkare som saluför den energianvändande produkten eller på annat sätt överlåter den energianvändande produkten till konsumenten,

2) sammanställa ett informationsblad, vars uppgifter ska ingå i en broschyr om produkten eller; om någon broschyr inte har utarbetats, ska uppgifterna i informationsbladet ingå i de handlingar som tillsammans med produkten sänds till de näringsidkare som saluför produkten,

3) utarbeta sådan teknisk dokumentation över den energianvändande produkten med hjälp av vilken tillsynsmyndigheten kan bedöma om de uppgifter som lämnas på energimärket och i informationsbladet är korrekta och

4) uppbevara den tekniska dokumentationen i fem år efter det att den sista energianvändande produkten har tillverkats.

Närmare bestämmelser om de krav som enligt 1 mom. ställs på energianvändande byggprodukter kan utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

Närmare bestämmelser om kraven enligt 1 mom. kan utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

18 §

Fästande av energimärke på energianvändande produkter

En näringsidkare som saluför eller på annat sätt bjuder ut en energianvändande produkt till konsumenterna ska på en energianvändande produkt som säljs på ett detaljförsäljningsställe eller annars ställs ut för försäljning till konsumenterna fästa ett energimärke så att det är väl synligt.

19 §

Uppgifter som ska lämnas till konsumenterna vid distansförsäljning

En näringsidkare ska vid sådan distansförsäljning som avses i 6 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) i god tid innan avtal

ingås ge konsumenten de väsentliga uppgifter som ska lämnas på energimärket och i produktbladet.

Närmare bestämmelser om de väsentliga uppgifter om energianvändande byggprodukter som ska lämnas vid distansförsäljning kan utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

Närmare bestämmelser om de väsentliga uppgifter om andra produkter än byggprodukter vilka ska lämnas vid distansförsäljning kan utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

20 §

Språk som används i energimärkning

Den information som ingår i energimärket och informationsbladet samt den kompletterande informationen ska finnas på finska och svenska. Om produkten saluförs endast i en enspråkig kommun räcker det att informationen lämnas på majoritetens språk.

5 kap.

Besiktningsorgan

21 §

Godkännande av besiktningsorgan

Miljöministeriet godkänner på ansökan de besiktningsorgan som deltar i bedömningen av överensstämmelse med kraven i fråga om de energianvändande produkter som avses i 2 § samt ser till att organen anmäls till Europeiska gemenskapernas kommission och till de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

I beslutet om godkännande anger ministeriet besiktningsorganets kompetensområde, fastställer de arrangemang som sammanhänger med tillsynen över organet samt ställer vid behov också andra krav, begränsningar och villkor som gäller organets verksamhet och med vilka det säkerställs att uppgifterna utförs på behörigt sätt. Godkännandet

av ett besiktningsorgan kan gälla tills vidare eller en viss tid.

Ett besiktningsorgan som har godkänts av en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet motsvarar ett sådant besiktningsorgan som avses i 1 mom., om motsvarande krav som de om vilka föreskrivs i 22 § har följts vid godkännandet.

22 §

Förutsättningarna för godkännande av ett besiktningsorgan

Förutsättningarna för att ett besiktningsorgan kan godkännas är att

1) besiktningsorganet är oberoende i sin besiktningsverksamhet,

2) besiktningsorganet till sitt förfogande har tillräckligt med yrkeskunnig personal, vars oberoende verksamhet har säkerställts i fråga om besiktningsorgansuppgifterna,

3) besiktningsorganet har de anordningar, redskap och system som verksamheten förutsätter,

4) besiktningsorganet har en med beaktande av verksamhetens art och omfattning tillräcklig ansvarsförsäkring eller ett annat motsvarande arrangemang som kan anses tillräckligt.

Besiktningsorganet ska vara en i Finland registrerad juridisk person eller en del av en sådan juridisk person.

Besiktningsorganet ska genom bedömningar som utförs av Mätteknikcentralens ackrediteringsenhet eller något annat ackrediteringsorgan som omfattas av ackrediteringsorganens avtal om ömsesidigt erkännande visa att det uppfyller förutsättningarna enligt 1 mom.

Besiktningsorganet ska till den myndighet som fattat beslutet om godkännande anmäla alla sådana förändringar som kan påverka uppfyllandet av de förutsättningar som nämns i 1 mom.

23 §

Besiktningsorganets uppgifter

Ett besiktningsorgan ska utföra de uppgifter som krävs för att påvisa överensstämmelse

se med kraven i fråga om de energianvändande produkter som avses i 2 § och genom vilka säkerställs att produkterna uppfyller kraven i denna lag och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Ett besiktningsorgan kan lägga ut delåtgärder inom utförandet av uppgifter som avses i denna paragraf på en underleverantör, om underleverantören uppfyller minimivillkoren enligt 22 §.

24 §

Utförande av besiktningsuppgifter

Ett besiktningsorgan ska utföra besiktningsuppgifterna med iakttagande av god besiktningspraxis.

Besiktningsorganet ska följa utvecklingen av bestämmelser och standarder inom sitt område.

Besiktningsorganet ska samverka med andra organ inom sitt område på det sätt som det är nödvändigt för att säkerställa att verksamhetssätten är enhetliga.

Vid skötseln av sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i denna lag ska besiktningsorganet följa bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om elektronisk kommunikation (13/2003), förvaltningslagen (434/2003) och språklagen (423/2003).

25 §

Tillsyn över besiktningsorgan och återkallande av godkännande

Miljöministeriet övervakar de besiktningsorgan som det har godkänt. Besiktningsorganet ska årligen lämna miljöministeriet en berättelse om sin verksamhet.

Om ett besiktningsorgan inte uppfyller de förutsättningar som nämns i 22 § eller inte följer de villkor som har ställts i det beslut som avses i 21 § eller annars handlar väsentligt i strid med gällande bestämmelser och föreskrifter, ska miljöministeriet ge besiktningsorganet en tillräckligt lång frist för att rätta till saken. Miljöministeriet ska återkalla sitt godkännande om besiktningsorganet inte har avhjälpit bristen inom utsatt tid.

Miljöministeriet ska anmäla de besiktningsorgan som det har godkänt samt återkallelser av godkännande till Europeiska gemenskapernas kommission och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

6 kap.

Tillsyn

26 §

Den högsta ledningen och styrningen av tillsynen

Den högsta ledningen och styrningen av tillsynen över efterlevnaden av denna lag ankommer på arbets- och näringsministeriet. I fråga om energianvändande byggprodukter ankommer den högsta ledningen dock på miljöministeriet.

27 §

Tillsynsmyndighet

Säkerhetsteknikcentralen övervakar att de energianvändande produkterna överensstämmer med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

28 §

Säkerhetsteknikcentralens rätt att få uppgifter

Säkerhetsteknikcentralen har rätt att för tillsynen över efterlevnaden av denna lag få för tillsynen nödvändiga uppgifter av tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller någon annan näringsidkare som har förpliktelser enligt denna lag.

29 §

Säkerhetsteknikcentralens inspektionsrätt

Säkerhetsteknikcentralen har rätt att få tillträde till ett område eller till en lokal eller annat utrymme, om detta behövs med tanke

på tillsynen enligt denna lag, att där utföra inspektioner och att vidta andra åtgärder som tillsynen kräver. Tillsynsåtgärderna kan dock utsträckas till sådana lokaliteter som är avsedda för boende endast, om det finns anledning att misstänka att ett brott som avses i 34 kap. 1, 3, 7—9 eller 10 § eller 44 kap. 11 eller 12 § i strafflagen (39/1889) har begåtts.

30 §

Rätt att få en energianvändande produkt för undersökning och provning

Säkerhetsteknikcentralen har rätt att få en energianvändande produkt för undersökning och provning, om det behövs med tanke på tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Säkerhetsteknikcentralen kan anlita utomstående sakkunniga vid undersökning och provning samt vid bedömning av överensstämmelse med kraven.

Säkerhetsteknikcentralen ska ersätta en i 1 mom. avsedd produkt som tagits för undersökning och provning enligt gängse pris, om tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller näringsidkaren kräver det, och om den energianvändande produkten inte strider mot denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Om en energianvändande produkt inte uppfyller kraven i denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, får Säkerhetsteknikcentralen ålägga tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller näringsidkaren att ersätta de direkta och nödvändiga kostnaderna för anskaffning, undersökning och provning av en energianvändande produkt enligt gängse pris.

31 §

Krav som gäller utomstående sakkunniga

Sakkunniga som utför undersökningar och provningar samt bedömningar av överensstämmelse med kraven för myndighetstillsyn

enligt denna lag ska ha den sakkunskap och kompetens som behövs för dessa uppgifter. På sådana utomstående sakkunniga tillämpas vad som i förvaltningslagen bestäms om jäv för tjänsteman.

32 §

Säkerhetsteknikcentralens rätt att få uppgifter och utlämna sekretessbelagda uppgifter

Utan hinder av sekretessen enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Säkerhetsteknikcentralen rätt att av andra myndigheter få de uppgifter som behövs för tillsynen enligt denna lag.

Utan hinder av sekretessen enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får Säkerhetsteknikcentralen utlämna uppgifter som den erhållit i samband med skötseln av uppdrag enligt denna lag och som omfattas av sekretessen till

1) åklagaren, polisen, och tullmyndigheten för förebyggande eller utredning av brott,

2) miljövårds- och konsumentskyddsmyndigheterna om den handling som överläts innehåller sådana uppgifter som myndigheten behöver för att utföra sina uppdrag, och till

3) behöriga utländska myndigheter och internationella organ för uppfyllande av sådana förpliktelser som grundar sig på Europeiska gemenskapens regelverk eller internationella avtal som är bindande för Finland.

33 §

Besiktningsorganens skyldighet att lämna uppgifter

Utan hinder av sekretessen enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet är besiktningsorganen skyldiga att

1) ge andra besiktningsorgan som avses i denna lag de uppgifter som är nödvändiga med tanke på besiktningsorganens samarbete,

2) ge Säkerhetsteknikcentralen sådana uppgifter som behövs för tillsynen enligt denna lag.

34 §

Åtgärder när en energianvändande produkt inte överensstämmer med kraven

Om Säkerhetsteknikcentralen har anledning att misstänka eller konstaterar att en energianvändande produkt eller dokumenten och uppgifterna om den inte överensstämmer med kraven i denna lag, har Säkerhetsteknikcentralen rätt att

1) tillfälligt eller permanent begränsa utsläppande på marknaden eller ibruktagande av den energianvändande produkten,

2) tillfälligt eller permanent förbjuda ibruktagande av den energianvändande produkten och saluhållande, försäljning eller annan överlåtelse av produkten,

3) på det sätt som den bestämmer kräva att tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller näringsidkaren avhjälper bristerna i den energianvändande produkten så att den energianvändande produkten, dokumenten och de uppgifter som ges om den uppfyller de krav som ställs i denna lag eller med stöd av den,

4) bestämma att en energianvändande produkt som innehas av tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller näringsidkaren ska förstöras, i det fall att det förbud eller den begränsning som avses i 1—3 punkten inte kan anses vara tillräcklig åtgärd; om det dock inte anses ändamålsenligt att den energianvändande produkten förstörs, kan Säkerhetsteknikcentralen bestämma hur det annars ska förfaras med den energianvändande produkten.

Tillverkaren, den auktoriserade representanten, importören eller näringsidkaren ska för Säkerhetsteknikcentralen inom den tid som den utsatt lägga fram en utredning om hur det åläggande som fogats till förbudet eller begränsningen enligt 1 mom. 1 och 2 punkten eller kravet enligt 1 mom. 3 punkten har verkställts.

35 §

Handräckning

Polisen och tullmyndigheten är vid behov skyldiga att ge handräckning vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

7 kap.

Tvångsmedel och påföljder

36 §

Administrativa tvångsmedel

Säkerhetsteknikcentralen kan förstärka ett förbud eller åläggande som den meddelat med stöd av denna lag med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande på det sätt som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

37 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av grov oakt-samhet

1) släpper ut en energianvändande produkt på marknaden eller tar i bruk en energianvändande produkt i strid med bestämmelserna i 4, 6—9 eller 16 §,

2) bryter mot skyldigheten enligt 12—14, 17—20 eller 24 §,

3) bryter mot den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i 28 eller 33 § eller

4) bryter mot ett förbud eller ett åläggande enligt 34 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *förse-else mot lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter* dömas till böter.

Den som bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 34 § och förenats med vite, kan lämnas o-
straffad för samma gärning.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

38 §

Avgifter

Avgifter enligt denna lag tas ut till staten enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

39 §

Sökande av ändring i ett ministeriums och Säkerhetsteknikcentralens beslut

Ändring i ett beslut som ett ministerium eller Säkerhetsteknikcentralen har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär i enlighet med vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslutet ska iakttas trots att det överklagats, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

40 §

Sökande av ändring i besiktningsorganens beslut

Ett besiktningsorgans beslut får inte överklagas genom besvär. I ett besiktningsorgans beslut om överensstämmelseintyg eller besiktningsintyg får rättelse sökas hos besiktningsorganet inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Anvisningar om hur man ska gå tillväga när man yrkar på rättelse av beslutet ska fogas till beslutet.

Ändring i ett beslut som ett besiktningsorgan har fattat i ett rättelseförfarande söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

9 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

41 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna om energimärkning tillämpas inte på sådana energianvändande produkter vars tillverkning har upphört och som släppts ut på marknaden innan EG-kommissionens bestämmelse om energimärkning av produktgruppen i fråga ska börja tillämpas. Bestämmelserna om energimärkning tillämpas inte heller på sådana energianvändande produkter som säljs begagnade.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

42 §

Bestämmelse om upphävande

Genom denna lag upphävs

1) lagen av den 19 december 1997 om anordningars energieffektivitet (1241/1997) jämte ändringar samt

2) Republikens presidents förordning av den 5 januari 1996 om genomförande av Europeiska gemenskapernas direktiv om luftburet buller från hushållsapparater (9/1996).

När det i andra lagar och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem hänvisas till lagen om anordningarnas energieffektivitet, gäller hänvisningen denna lag sedan den trätt i kraft.

43 §

Författningar som förblir i kraft

Följande författningar som utfärdats med stöd av lagen om anordningars energieffektivitet förblir alltså i kraft:

1) effektivitetskrav för värmepannor, Finlands byggbestämmelsesamling, del 7, föreskrifter 1977,

2) handels- och industriministeriets förordning om energieffektivitetskrav för elektriska kylskåp, frysar och kombinationer av dessa för hushållsbruk (854/2000),

3) handels- och industriministeriets förordning om energieffektivitetskrav för förkopplingsdon till lysrör (318/2002),

4) handels- och industriministeriets beslut om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av elektriska tvättmaskiner för hushållsbruk (202/1996),

5) handels- och industriministeriets beslut om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av elektriska torktumlare för hushållsbruk (203/1996),

6) handels- och industriministeriets beslut om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av kombinerade tvättmaskiner/torktumlare för hushållsbruk (895/1997),

7) handels- och industriministeriets förordning om de uppgifter som skall ges vid energimärkning av lampor för hushållsbruk (859/2000),

8) handels- och industriministeriets förordning om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av diskmaskiner (1009/2000),

9) handels- och industriministeriets förordning om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av elektriska ugnar för hushåll (1052/2002),

10) miljöministeriets förordning om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av luftkonditioneringsapparater för hushållsbruk (1271/2002),

11) handels- och industriministeriets förordning om uppgifter som skall lämnas vid energimärkning av elektriska kylskåp, frysar och kombinationer av dessa för hushållsbruk (541/2004).

På de anordningar som avses i de författningar och bestämmelser som nämns i 1 mom. tillämpas vad som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om produkterna. På de leverantörer som avses i nämnda författningar och bestämmelser tillämpas på motsvarande sätt det som i denna lag föreskrivs om tillverkaren, dennes auktoriserade representant, importören eller näringsidkaren.

Helsingfors den 10 oktober 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister Tarja Cronberg

*Bilaga
Förordningsutkast*

Statsrådets förordning

om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter

Given i Helsingfors den 20

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från arbets- och näringsministeriet, föreskrivs med stöd av 7 och 8 § i lagen av den 20 om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (/20):

1 §

Bedömning av energianvändande produkters överensstämmelse med kraven

Energianvändande produkters överensstämmelse med kraven visas genom förfarandet för intern designkontroll enligt bilaga 1 eller genom ledningssystemet för att påvisa överensstämmelse med kraven enligt bilaga 2 eller på något annat jämförbart sätt.

2 §

Försäkran om överensstämmelse

EG-försäkran om överensstämmelse ska innehålla följande detaljerade upplysningar:

- 1) namn och adress på tillverkaren eller dennes auktoriserade representant,
- 2) en beskrivning av modellen så att den kan identifieras entydigt,

Helsingfors den20

- 3) hänvisningar till direktiv 2005/32/EG,
- 4) hänvisningar till de harmoniserade standarder som använts,
- 5) hänvisningar till övriga standarder och specifikationer som använts,
- 6) hänvisningar till annan gemenskapslagstiftning som innehåller bestämmelser om CE-märkning av energianvändande produkter,
- 7) namn och adress på tillverkaren eller dennes auktoriserade representant, och dennes underskrift.

3 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

INTERN DESIGNKONTROLL

- 1 Tillverkaren eller dennes auktoriserade representant, som iakttar kraven i 2 punkten i denna bilaga, förklarar och försäkrar att den energianvändande produkten överensstämmer med relevanta krav i den tillämpliga genomförandeåtgärden. Försäkran om överensstämmelse kan omfatta en eller flera energianvändande produkter och ska hållas tillgänglig hos tillverkaren.
- 2 Tillverkaren ska sammanställa teknisk dokumentation som gör det möjligt att bedöma den energianvändande produktens överensstämmelse med kraven i den tillämpliga genomförandeåtgärden.

Den tekniska dokumentationen ska innehålla

- a) en allmän beskrivning av den energianvändande produkten och dess användning,
 - b) resultaten av relevanta miljöbedömningsstudier som utförts av tillverkaren och/eller hänvisningar till litteratur om miljöbedömningar eller fallstudier som används av tillverkaren vid utvärdering, dokumentation och fastställande av olika lösningar för produktdesignen,
 - c) den energianvändande produktens ekologiska profil om det krävs enligt genomförandeåtgärden,
 - d) element i produktdesignspecifikationen som rör den energianvändande produktens miljömässiga designaspekter,
 - e) en förteckning över de harmoniserade standarder som helt eller delvis har använts; Om inga harmoniserade standarder använts eller om dessa standarder inte fullt ut täcker kraven i den tillämpliga genomförandeåtgärden, lämnas en beskrivning av de lösningar som har valts för att uppfylla kraven i genomförandeåtgärden,
 - f) en kopia av de uppgifter som rör produktens miljömässiga designaspekter,
 - g) resultaten av mätningarna av de krav på ekodesign som utförts, och av dessa mätningars överensstämmelse med de krav på ekodesign som fastställs i den tillämpliga genomförandeåtgärden.
- 3 Tillverkaren ska se till att produkten kommer att tillverkas i enlighet med de designspecifikationer som avses i punkt 2 och i enlighet med kraven i den tillämpliga genomförandeåtgärden.

Bilaga 2

LEDNINGSSYSTEM FÖR ATT PÅVISA ÖVERENSSTÄMMELSE MED KRAVEN

- 1 Tillverkaren förklarar och försäkrar att den energianvändande produkten överensstämmer med relevanta krav i den tillämpliga genomförandeåtgärden. Försäkran om överensstämmelse kan omfatta en eller flera produkter. Försäkran om överensstämmelse ska uppbevaras av tillverkaren.
- 2 Ett ledningssystem kan användas för bedömning av överensstämmelse av den energianvändande produkten förutsatt att tillverkaren inför de miljörelaterade delar av ledningssystemet som avses i punkt 3 i denna bilaga.
- 3 Miljödelar i ledningssystemet

3.1 Produktens miljöprestanda

Tillverkaren ska kunna påvisa att den energianvändande produkten överensstämmer med kraven i den tillämpliga genomförandeåtgärden. Tillverkaren ska också kunna tillhandahålla ramar för att fastställa och revidera målsättningar och indikatorer för produktens miljöprestanda, för att förbättra produktens övergripande miljöprestanda.

Alla de åtgärder som antagits av tillverkaren för att förbättra den energianvändande produktens övergripande miljöprestanda och fastställa produktens ekologiska profil genom design och tillverkning, ska dokumenteras systematiskt och grundligt i form av skriftliga förfaranden och instruktioner, om detta krävs enligt genomförandeåtgärden.

Dessa förfaranden och instruktioner ska särskilt omfatta en adekvat beskrivning av

- förteckningen över dokument som ska upprättas för att påvisa den energianvändande produktens överensstämmelse, och som — om det är relevant — ska göras tillgängliga,
- målsättningarna och indikatorerna för produktens miljöprestanda. uppgifter om organisationsstruktur, ansvarsområden och ledningens befogenheter liksom också resursfördelningen när det gäller genomförande och uppdatering,
- de kontroller och tester som ska utföras efter tillverkningen för att kontrollera produktens prestanda i förhållande till indikatorerna för miljöprestanda,
- förfaranden för kontroll av den krävda dokumentationen och garantier för att den uppdateras,
- metoden för att kontrollera miljöinslagens genomförande och effektivitet i ledningssystemet.

3.2 Planering

Tillverkaren ska fastställa och uppdatera

- a) förfaranden för fastställandet av produktens ekologiska profil,
- b) målsättningar och indikatorer för produktens miljöprestanda. Dessa ska ta hänsyn tas till tekniska alternativ för att uppfylla de tekniska och ekonomiska kraven,
- c) ett program för att uppnå dessa målsättningar.

3.3 Genomförande och dokumentation

3.3.1 Dokumentation av ledningssystemet ska innehålla

- a) ansvarsområden och befogenheter ska definieras och dokumenteras i syfte att säkra produktens miljöprestanda, samtidigt som det rapporteras om hur översyn och förbättringar genomförs,
- b) det ska utarbetas dokument med beskrivningar av den metod för designkontroll och verifikation som införts och de förfaranden och systematiska åtgärder som används vid produktdesignen,
- c) tillverkaren ska upprätta och uppdatera information för att beskriva de viktigaste miljörelaterade delarna i ledningssystemet och förfarandena för att kontrollera alla dokument som krävs.

3.3.2 Dokumentation av den energianvändande produkten ska innehålla

- a) en allmän beskrivning av den energianvändande produkten och dess avsedda användning,
- b) resultaten av relevanta miljöbedömningsstudier som utförts av tillverkaren och/eller hänvisningar till litteratur om miljöbedömningar eller fallstudier som används av tillverkaren vid utvärdering, dokumentation och fastställande av olika lösningar för produktdesignen,
- c) produktens ekologiska profil om det krävs enligt genomförandeåtgärden,
- d) resultaten av mätningarna av de krav på ekodesign som utförts och om deras överensstämmelse med de krav på ekodesign som fastställs i den tillämpliga genomförandeåtgärden.
- e) specifikationer som anger vilka harmoniserade standarder som helt eller delvis har använts. Om inga harmoniserade standarder använts eller om dessa inte fullt ut täcker kraven i den tillämpliga genomförandeåtgärden, lämnas en beskrivning av de lösningar som har valts för att uppfylla kraven på överensstämmelse,
- f) en kopia av de uppgifter som rör produktens miljömässiga designaspekter.

3.4 Kontroller och korrigerande åtgärder

- a) Tillverkaren ska genom nödvändiga åtgärder garantera att den energianvändande produkten kommer att tillverkas i enlighet med designspecifikationerna och med kraven i den tillämpliga genomförandeåtgärden.
- b) Tillverkaren ska fastställa och uppdatera förfaranden för att undersöka och hantera bristande överensstämmelse samt genomföra de ändringar i de dokumenterade förfarandena som följer av de korrigerande åtgärderna.
- c) Tillverkaren ska minst vart tredje år utföra en fullständig intern revision av ledningssystemet med avseende på dess miljödelar.